

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**POROVNÁNÍ ČINNOSTÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO
SBORU A JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY ČESKÉ
REPUBLIKY A SOUSEDNÍCH ZEMÍ ČR**

Autor práce: Libuše Melicharová, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Prezenční
Vedoucí práce: Ing. Lenka Brehovská
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucí práce Ing. Lence Brehovské za poskytnutí cenných rad a připomínek a za metodické vedení práce. Dále děkuji Mgr. Blance Kozlíkové za ochotu poskytnout veškeré dostupné informace týkající se Hasičského záchranného sboru České republiky. Velké poděkování patří i mým nejbližším.

ABSTRAKT

MELICHAROVÁ, L. *Porovnání činností Hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany České republiky a sousedních zemí ČR* : Bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2013. 68 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Brehovská Lenka.

Klíčová slova: Hasičský záchranný sbor, mimořádná událost, krizová situace, systém, ochrana obyvatelstva

Bakalářská práce v první části řeší Integrovaným záchranným systémem. Obecně vymezuje Integrovaný záchranný systém České republiky, jeho potřebnost v dnešní době, charakterizuje základní složky a stručně poukazuje na vcelku mladý systém operačních a informačních středisek. Navazující část práce se úzce zaměřuje na jednu ze základních složek Integrovaného záchranného systému a to na Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany České republiky. Popisuje historii vzniku sboru HZS ČR, jeho rozdělení a následně analyzuje zaměření činností jednotek požární ochrany. V další části je zaměřena na Hasičské záchranné sbory Polské, Rakouské, Německé a Slovenské republiky. V závěru práce dochází k porovnání činností Hasičského záchranného sboru České republiky se sousedními státy. Vyhodnocuje rozdíly, které se vyskytují v systémech požární ochrany jednotlivých států ve vztahu k systému požární ochrany České republiky. Vymezení základních rozdílů v jednotlivých činnostech Hasičských záchranných sborů mezi Českou republikou a sousedními státy je primárním cílem bakalářské práce.

ABSTRACT

MELICHAROVÁ, L. *Comparison of the activities of fire and rescue services and fire protection units in the Czech Republic with neighboring countries of the Czech Republic*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2012. 68 p. Supervisor: Ing. Brehovská Lenka.

Key words: Fire rescue brigade, emergency, crises, system, protection of inhabitants

The first part of my bachelor's thesis deals with the Integrated Rescue System. It describes the Integrated Rescue System of the Czech Republic in general terms, shows its usefulness, characterizes its basic parts and briefly focuses on its quite new system of operating and information centres. The second part of my work gives special attention to one of the basic parts of the Integrated Rescue System which is the Fire Rescue Brigade and fire protection units of the Czech Republic. It describes the history of the Fire Rescue Brigade of the Czech Republic and its division, and consequently analyses activity specializations of particular fire protection units. The following part describes fire rescue brigades of Poland, Austria, Germany and the Slovak Republic. At the end of my thesis the Fire Rescue Brigade of the Czech Republic is compared with the ones of the neighbouring countries. Finally the differences in fire protection systems of individual states and the Czech Republic are evaluated. Definition of basic differences in the various activities of the Fire and Rescue Service between Czech Republic and neighboring countries, the primary aim of bachelor's thesis.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Současný stav problematiky	11
2.1 Integrovaný záchranný systém	11
2. 1.2 Tísňová volání v ČR	16
2. 1. 3 Úrovně koordinace záchranných a likvidačních prací IZS:	19
2.2 Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany České republiky v plošném pokrytí kraje.....	21
2.2.1 Historie vzniku hasičského záchranného sboru	21
České republiky.....	21
2.2.2 Hasičský záchranný sbor České republiky.....	25
2.2.3 Jednotky požární ochrany	27
3 Analýza hasičských záchranných sborů a požárních	31
jednotek sousedních států.....	31
3.1 Slovenská republika	31
3.2 Polská republika	37
3.2 Spolková republika Německo	41
3.4 Republika Rakousko	45

4 Výsledky	49
4.1 Zřizovatel Hasičského záchranného sboru	49
4.2 Legislativní ukotvení Hasičských záchranných sborů	50
4.3 Porovnání počtu profesionálních a dobrovolných hasičů	52
4.4 Dojezdové časy Hasičských záchranných sborů	54
4.5 Více zdrojové financování HZS	55
4.6 Činnosti HZS ve vztahu k ochraně obyvatelstva	57
Závěr.....	59
Seznam použitých zdrojů	61
Seznam obrázků a tabulek	65
Seznam zkratk	66
Přílohy	67

Úvod

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život“

(slib příslušníků bezpečnostního sboru)

V současné době je Integrovaný záchranný systém vystavěn na vysoké úrovni. Daný fakt potvrzuje mnoho mimořádných událostí, které se za poslední roky staly a při jejichž průběhu byly zásahy „IZS“ velice dobře koordinovány. Příkladem můžeme uvést havárii autobusu u obce Český Krumlov. Nehoda se stala v roce 2011, kdy řidič najel na konstrukci viaduktu, a velkým nárazem do mostní konstrukce byla stržena celá střecha autobusu. Na nehodě nebyla ukázána pouze výborná kooperace základních a ostatních složek „IZS“ České republiky, ale také příhraniční spolupráce požárníků Rakouské republiky. Spolupráce Hasičského záchranného sboru a ostatních subjektů je přímo zakotvena v zákoně č. 238/2000 Sb., O Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

„Hasičský záchranný sbor při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníky a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty.“¹

Téma bakalářské práce *„Porovnání činností Hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany České republiky a sousedních zemí ČR“* bylo zvoleno z důvodu aktuálnosti. Výše uvedený příklad poukazuje pouze na jednu z mnoha mimořádných událostí, na kterých se Hasičský záchranný sbor České republiky, jako jedna ze základních složek Integrovaného záchranného systému ČR podílí a kde byla na místě nutná spolupráce s Rakouskou republikou.

---

¹ Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 1, str. 1.

Neustále dochází k navyšování počtu mimořádných událostí a krizových situací a mnoho občanů nemá povědomí o tom, jak jsou zvládány, řešeny a kdo se na nich nejvíce podílí. Veřejné mínění obyvatel České republiky je takové, že „hasiči“ řeší pouze požáry, autonehody nebo povodně. Skutečnost je ale jiná, jelikož povolání požárníků ČR je jedno z nejdůležitějších, které řeší celkovou ochranu obyvatelstva naší země, do které spadá ochrana života, zdraví, majetku a životního prostředí během mimořádných událostí a krizových situací.

Bakalářská práce se v obecné rovině zaměřuje na Integrovaný záchranný systém, charakterizuje činnosti Hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany České republiky a porovnává je se systémem požární ochrany sousedních zemí.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je porovnání systému požární ochrany České republiky se Slovenskou, Polskou, Německou a Rakouskou republikou - nalezení shod a vymezení základních rozdílů, které se v jednotlivých systémech vyskytují. Dílčími cíli jsou jednotlivé charakteristiky požárních systémů České, Slovenské, Polské, Německé a Rakouské republiky.

Stěžejní metody k vypracování bakalářské práce budou především analýza a syntéza dostupných informací z literárních a internetových zdrojů. Dalšími zdroji budou informace poskytnuté od Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, informace od zaměstnance krajského operačního a informačního střediska (KOPIS) a také cenné rady a připomínky od vedoucí bakalářské práce.

Úvodní část práce se zaměří na stručnou charakteristiku Integrovaného záchranného systému ČR. Definuje jeho vznik, stručně popisuje jeho rozdělení na základní a ostatní složky a také obecně charakterizuje operační a informační střediska IZS. Následně úzce vymezí jednu ze základních složek Integrovaného záchranného systému a to na Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany České republiky. Rozebere historii vzniku HZS ČR, dělení sboru a jednotek požární ochrany, hlavní činnosti JPO (jednotek požární ochrany), financování HZS a vzdělávání příslušníků.

V praktické části bude zahrnuta charakteristika systému požární ochrany Polské, Slovenské, Rakouské a Německé republiky. V závěru bakalářské práce dojde k celkovému porovnání činností Hasičského záchranného sboru České republiky se systémem požární ochrany sousedních zemí. Závěrečná část obsáhne nalezení shod a vymezení základních rozdílů v systémech požární ochrany sousedních zemí v porovnání se systémem požární ochrany České republiky. Výsledky porovnání jednotlivých činností budou zaneseny do přehledných tabulek a vysvětleny budou pomocí doprovodného textu.

2 Současný stav problematiky

2.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém, dále jen „IZS“ se řídí zákonem č. 239/2000 Sb. O integrovaném záchranném systému. Základy systému byly položeny v roce 1993 z důvodu nutnosti spolupráce záchranných složek státu (Hasičského záchranného sboru, Policie ČR, Zdravotní záchranné služby a dalších) při řešení mimořádných událostí.²

„Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které svým potencionálem ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“^{3 4}

Důležité ovšem je rozlišovat pojmy mimořádné události a krizové situace. Krizová situace stejně jako mimořádná událost může mít mnoho podob. Může mít antropogenní i přírodní charakter. Krizi lze statisticky předvídat, ale není jisté, jak ničivý dopad bude mít.⁵ Krizová situace vyžaduje více, jak běžná opatření, která jsou organizována správními úřady a složkami a k jejímuž zvládnutí je zapotřebí vyhlášení krizového stavu dle zákona č. 240/2000 Sb., zákona č. 110/1998 Sb., a zákona č. 1/1993 Sb., který se týká vyhlášení válečného stavu.⁶

„Krizovou situací se rozumí, pokud dojde k vyhlášení jednoho ze čtyř krizových stavů: stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Válečný stav je řešen ozbrojenými silami ČR (armádou) a může být vyhlášen dle Ústavy ČR Parlamentem.“⁷

² Integrovaný záchranný systém. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2009, 2010 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>>.

³ PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. České Budějovice, 2010, s. 18.

⁴ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ze dne 28. června 2000. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, 73, s. 3461

⁵ ANTUŠÁK, Emil. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti*. Praha, 2009, s. 13.

⁶ PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. České Budějovice, 2010, s. 103.

⁷ ANTUŠÁK, Emil. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti*. Praha, 2009, s. 239.

Složky Integrovaného záchranného systému:

„Integrovaný záchranný systém je koordinovaným postupem jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“⁸

Integrovaný záchranný systém je tvořen základními a ostatními složkami.

Základní složky:⁹

- Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany v plošném pokrytí kraje,
- Policie ČR,
- Zdravotnická záchranná služba.

Ostatní složky:^{10 11}

- Armáda ČR,
- Obecní policie,
- orgány ochrany veřejného zdraví (např. hygienické stanice),
- státní/nestátní neziskové organizace,
- občanská sdružení,
- zařízení civilní ochrany,
- státní úřad pro jadernou bezpečnost,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- ostatní záchranné sbory mimo HZS ČR aj.

⁸ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ze dne 28. června 2000. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2000, částka 73, s. 3461.

⁹ ŠENOVSKEÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 32-33.

¹⁰ ŠENOVSKEÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 55-69.

¹¹ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ze dne 28. června 2000. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2000, částka 73, s. 3462.

Základní složky integrovaného záchranného systému:

Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany v plošném pokrytí kraje:

„Hasičský záchranný sbor ČR je jednou z nejdůležitějších složek Integrovaného záchranného systému a řídí se dle zákona č. 238/2000 Sb. O Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů v platném znění.“¹² HZS ČR spadá do působnosti Ministerstva vnitra. Hlavním posláním HZS ČR je především ochrana života, zdraví, majetku a přírodního prostředí během vzniku mimořádné události více v kapitole č. 2.

Policie České republiky:

„Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Policii ČR upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.

Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen mezinárodní smlouva).“^{13 14}

Další úkoly Policie České republiky: ¹⁵

- Zaměřuje se na boj proti terorismu,
- odkrývá spáchané trestné činy a zadržuje jejich pachatele,
- zabývá se spáchanými přestupky,
- je-li potřeba, vyhlašuje celostátní pátrání,
- kontroluje plynulost silničního provozu a podílí se na jeho řízení

¹² PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Krizové řízení, havarijní plánování a ochrana obyvatelstva*. České Budějovice, 2009, s. 63.

¹³ PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Krizové řízení, havarijní plánování a ochrana obyvatelstva*. České Budějovice, 2009, s. 60

¹⁴ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ze dne 17. července 2008. In: *Sbírka zákonů, Česká republika 2008*, částka 91, s. 4086.

¹⁵ ŠENOVSÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 46-47.

- provádí zadržování osob, které mají nařízenou ústavní či ochrannou výchovu a jenž jsou na útěku,
- vede statistiky, které jsou nutné k plnění úkolů aj.

„Organizace Policie ČR: ¹⁶

- Policie je podřízena ministerstvu,
- Ministerstvo vytváří podmínky pro plnění úkolů policie,
- policejní prezident odpovídá za činnost policie ministrovi.“

Zdravotnická záchranná služba:

„Zdravotnická záchranná služba se řídí dle zákona č. 374/2011 Sb. o zdravotnické záchranné službě v pozdějším znění. Dále je upravována nařízením vlády č. 148/2012 Sb. o stanovení výše úhrady nákladů na připravenost poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací ze státního rozpočtu a vyhláškami č. 296/2012 Sb. o požadavcích na vybavení poskytovatele zdravotnické dopravní služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče dopravními prostředky a o požadavcích na tyto dopravní prostředky.“¹⁷ Úkolem záchranné zdravotnické služby je poskytnout okamžitou pomoc na místě vzniku mimořádné události, kde je ohrožen život či zdraví osoby a přepravu postiženého do zdravotnického zařízení, kde mu bude poskytnuta následná zdravotní péče.¹⁸ Dojezdový čas ZZS na místo vzniku mimořádné události je v České republice 20 minut.

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ze dne 17. července 2008. In: *Sbírka zákonů, Česká republika 2008*, částka 91, s. 4086.

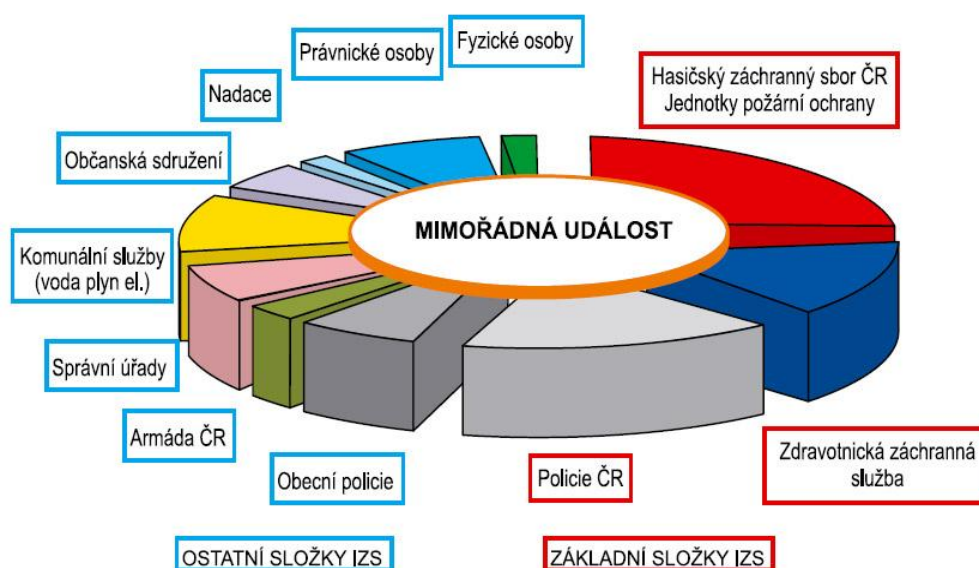
¹⁷ Záchraná služba. *Ministerstvo zdravotnictví ČR* [online]. 08.04.2012, 13.09.2012 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/zdravotnicka-zachranna-sluzba_6106_1786_11.html>.

¹⁸ ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 43.

Ostatní složky „IZS“:

Ostatní složky slouží k doplnění sil složkám základním v případě, že rozsah mimořádné události přeroste v krizovou situaci a základní složky IZS k provádění záchranných a likvidačních prací požadují součinnost složek ostatních. Ostatní složky IZS poskytují během záchranných a likvidačních prací plánovanou pomoc na vyžádání. Jak již bylo zmiňováno v úvodu kapitoly, mezi ostatní složky se řadí zejména ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, neziskové organizace, občanská sdružení, ostatní záchranné sbory a mnohé další.¹⁹

Obrázek č. 1: Zásah složek „IZS“ při vzniku mimořádné události²⁰

Graf zásahu složek IZS při vzniku mimořádné události poukazuje na to, které složky se na řešení MÚ nejvíce podílí. Nejvíce se svými činnostmi zapojují Hasičský záchranný sbor a Jednotky požární ochrany ČR, Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba.

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ze dne 28. června 2000. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2000, částka 73, s. 3462.

²⁰ Integrovaný záchranný systém a jeho význam. In: *Magazín o životě a dění ve Zlínském kraji: Okno do kraje* [online]. 2006, 2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: <<http://hexxa.websystem.cz/article/2220.integrovaný-zachranný-systém-a-jeho-význam/>>.

2. 1.2 Tísňová volání v ČR

Tísňové volání je tvořeno bezplatnými telefonními čísly, která jsou uvedena v telefonním seznamu a slouží k záchraně lidského života, zdraví nebo majetku. Linky tísňového volání zaručují nepřetržitý provoz tj. 24 hodin denně.²¹

Česká republika má pro vyhrazení tísňového volání tato čísla:

- 150 Hasičský záchranný sbor ČR,
- 158 Policie ČR,
- 155 Zdravotnická záchranná služba,
- 156 Obecní (městská) policie,
- 112 Jednotné evropské číslo tísňového volání.

Operační a informační střediska Integrovaného záchranného systému:²²

V minulosti operační a informační střediska plnila funkce kontaktních středisek pro osoby, které byly v nouzi a s žádostí o pomoc se obracely na tísňovou linku 150 a také zajišťovala rádiovou komunikaci složkám, které zasahovaly na místě mimořádné události.

V současné době jsou střediska Integrovaného záchranného systému orgány, které koordinují složky IZS. Operační střediska IZS plní úkoly na úseku požární ochrany a další povinnosti, které vyplývají z ostatních právních předpisů. Například povinnosti vyplývající z atomového zákona, zákona o prevenci závažných havárií nebo zákona o vodách.

²¹ Tísňová volání. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha, 17. 3. 2009 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>>.

²² Q magazin: internetový časopis o jakosti. In: GAŠPARIN, ING., Marek. *Management jakosti u Hasičského záchranného sboru ČR: Operační a informační střediska, jejich zákazníci a procesy* [online]. Ostrava: Katedra kontroly a řízení jakosti, FMMI, VŠB-TU [cit. 2013-01-17]. Dostupné z: <<http://katedry.fmmi.vsb.cz/639/qmag/mj94-cz.pdf>>.

Hlavní úkoly OPIS HZS²³

Mezi hlavní úkoly operačního a informačního střediska Hasičského záchranného sboru patří přijímání tísňových volání občanů, pomocí kterého dochází k zjišťování mimořádných událostí a krizových situací. Na základě tísňového volání dochází k řešení mimořádných událostí a jejich monitoringu tzn. zjišťování charakteru mimořádné události, místa vzniku, druhu mimořádné události a další.

Povinnosti informačních a operačních středisek:²⁴

- V případě nutnosti zařizovat vyrozumění složek IZS a rovněž vyrozumění státních orgánů,
- součástí informačních a operačních středisek jsou i tísňové linky 150 a 112, prostřednictvím těchto tísňových linek může být IZS koordinován v případech mimořádných událostí,
- operační a informační střediska jsou povinna přijímat a vyhodnocovat informace, které souvisí s mimořádnou událostí,
- operační a informační střediska plní zprostředkování úkolů, které jim zadá velitel zásahu během mimořádné události (např. vyhlášení stupně poplachu, vyžádání poskytnutí osobní nebo věcné pomoci, zajistit potřebné síly a prostředky...),
- varování obyvatelstva,
- vedení dokumentace o záchranných a likvidačních pracích, kterých se OPIS účastnil,
- důležitou roli hraje v zapojování do mezinárodních záchranných operací a v přeshraniční spolupráci dle zákona o Integrovaném záchranném systému,
- podílí se na vypracování dokumentace IZS,

²³ Q magazin: internetový časopis o jakosti. In: GAŠPARIN, Marek. *Management jakosti u Hasičského záchranného sboru ČR: Operační a informační střediska, jejich zákazníci a procesy*[online]. Ostrava: Katedra kontroly a řízení jakosti,FMMI, VŠB-TU [cit. 2013-01-17]. Dostupné z:<
<http://katedry.fmmi.vsb.cz/639/qmag/mj94-cz.pdf>>.

²⁴ ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 90-91.

- OPIS udržuje kontakt s operačními středisky základních a ostatních složek IZS, rovněž s krizovými štáby a místy, kde došlo k mimořádným událostem,
- pokud je na místě mimořádné události více jak jedno místo zásahu, tak OPIS vyhláší pro daná místa příslušný stupeň poplachu.

Druhy informací předávané prostřednictvím operačních a informačních středisek IZS na kraje nebo obce

Upozornění na možný výskyt závažných mimořádných událostí, které jsou řešeny formou operační úrovně přes KOPIS HZS ČR. Dále předává informace v případě, že dojde ke spuštění varovacího systému, poskytuje informace o vyhlášení krizových stavů (4 krizové stavy v ČR – stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav, poslední ze čtyř krizových stavů řeší armáda ČR). Povinností informačních a operačních středisek je také informovat o činnostech krizových orgánů v průběhu mimořádné události nebo krizové situace aj.

Informace předávané z krajů nebo obcí přes OPIS na vyšší úroveň: ²⁵

„Jsou situační zprávy, požadavky na zajištění pomoci a informace vyžádané z vyšší úrovně.“

Externí a interní zákazníci informačního a operačního střediska: ²⁶

Interními zákazníky se rozumí osoby, které volají na tísňovou linku 150 nebo 112 a ohlašují mimořádné události, žádají o potřebné rady a informace nebo jen omylem vytočily linku tísňového volání.

Mezi externí zákazníky se pak řadí orgány státní správy a samosprávy, orgány krizového řízení a složky Integrovaného záchranného systému, které řeší mimořádné události.

²⁵ ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 91.

²⁶ Q magazin: internetový časopis o jakosti. In: GAŠPARIN, Marek. *Management jakosti u Hasičského záchranného sboru ČR: Operační a informační střediska, jejich zákazníci a procesy* [online]. Ostrava: Katedra kontroly a řízení jakosti, FMMI, VŠB-TU [cit. 2013-01-17]. Dostupné z: <<http://katedry.fmmi.vsb.cz/639/qmag/mj94-cz.pdf>>.

2. 1. 3 Úrovně koordinace záchranných a likvidačních prací IZS:

1. Taktická
2. Operační
3. Strategická

Taktická úroveň – je realizována přímo na místě zásahu. Za záchranné a likvidační práce odpovídá velitel zásahu, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Velitelem zásahu většinou bývá velitel převládající složky IZS při řešení mimořádné události např. hasič.

Operační úroveň – „Úroveň operačních středisek základních složek IZS, přičemž operační střediska Hasičského záchranného sboru ČR jsou současně operačními a informačními středisky IZS.“²⁷ Střediska jsou určena pro každého občana, který je v nouzi a potřebuje přivolat potřebnou pomoc (150,155,158). Je také zřízeno číslo 112, které slouží k oznámení tísňové informace občanů ČR i občanů z cizích zemí. Operační a informační střediska jsou zřízena v jednotlivých okresech, krajích a také na Ministerstvu vnitra ČR.

Strategická úroveň - do strategické úrovně se zapojuje starosta obce s rozšířenou působností, hejtman kraje či Ministerstvo vnitra ČR. K využití strategické úrovně dochází tehdy, je-li mimořádná událost hodnocena nejvyšším stupněm poplachu dle integrovaného záchranného systému. Na strategické úrovni může dojít i k povolání krizového štábu, který se neřídí zákonem o IZS, ale zákonem č. 240/2000 Sb.

Zapojení IZS bude probíhat v případě, že záchranné a likvidační práce potřebují kooperaci dvou a více složek integrovaného záchranného systému.

Pokud dojde k vyhlášení všech čtyř krizových stavů – stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečného stavu, tak se při řešení záchranných a likvidačních prací postupuje dle zákona o IZS.²⁸

²⁷ ŠENOVSÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 9.

²⁸ ŠENOVSÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 9.

Obrázek č. 2: Schéma úrovně řízení při likvidaci mimořádných událostí²⁹

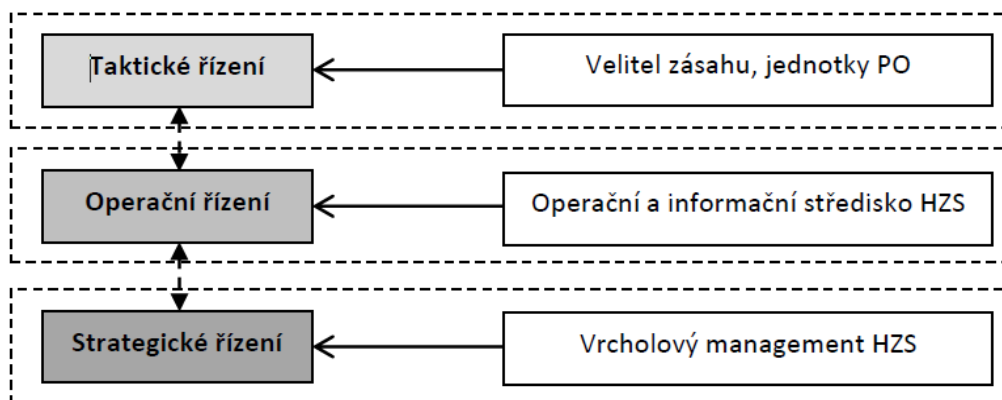

Schéma jednoduše zobrazuje řízení na jednotlivých koordinačních úrovních záchranných a likvidačních pracích Integrovaného záchranného systému.

Orgány veřejné správy v IZS:³⁰

Orgány, které se podílí na přípravě na mimořádné události a provádění záchranných a likvidačních prací:

- Ministerstvo vnitra ČR,
- další ministerstva a ústřední správní úřady (Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo dopravy...),
- Hasičský záchranný sbor ČR,
- operační a informační střediska,
- orgány krajů,
- orgány obcí s rozšířenou působností,
- orgány obcí.

²⁹ Q magazin: internetový časopis o jakosti. In: GAŠPARIN, Marek. Management jakosti u Hasičského záchranného sboru ČR: Operační a informační střediska, jejich zákazníci a procesy [online]. Ostrava: Katedra kontroly a řízení jakosti, FMMI, VŠB-TU [cit. 2013-01-17]. Dostupné z: <<http://katedry.fmmi.vsb.cz/639/qmag/mj94-cz.pdf>>.

³⁰ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ze dne 28. června 2000. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000, 73, s. 3462-3467.

2.2 Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany České republiky v plošném pokrytí kraje

2.2.1 Historie vzniku hasičského záchranného sboru České republiky

První dochovaný odkaz o snaze předcházet požárům a následně je odstraňovat pochází již ze 14. století. V dané době byl občanům sdělen rozkaz o opatrném zacházení s ohněm, aby nedošlo k požáru. Odstraňování požáru měl na starost rychtář a také starší občané vesnice, kteří se na likvidaci společně podíleli dle svých schopností a možností. Pozdější zmínka pochází ze 17. století, kdy byl vydán první požární řád Nového Města pražského. Byla vyhraněna místa, kam se situovala technika potřebná k hašení požárů. V té době existovaly požární vozy obité s háky a třemi žebříky. Řád také vymezoval, aby bylo více hasičských stříkaček nejen v obecním dvoře, ale také i v menších. Ruční stříkačky měly být zajištěny vybranými cechy.

Reformy Marie Terezie a Josefa II. přinesly v 18. století řadu změn a zaměřovaly se rovněž na požární ochranu. „V Praze bylo stanoveno, že nejvyšším pánem u požáru je městský hejtman a městští úředníci a zřízenci jsou povinni jim pomáhat.“³¹

Od roku 1821 se objevovaly názory, že předcházející řady a reformy by měly být upraveny. Cílem nových reforem bylo, že město by mělo mít trvalé hasičské služebníky. Proto byly ustanoveny tzv. „hasičské hlídky“, které vykonávali muži, převážně kováři; zámečníci nebo zvonáři a jenž probíhaly od listopadu až do dubna od pěti hodin odpoledne do šesti hodin ráno a dále od května až října od osmé hodiny večerní do svítání. Služebníci se řídili dle vydaného řádu a na jejich činnost dohlížel komisař spolu s magistrátními úředníky.³² Dobrovolné hasičské sbory se začaly postupně vytvářet v šedesátých letech. První dochované zmínky o dobrovolném hasičském sboru se datují

³¹ HLADÍK, Václav, Milan KRCHOV. *150 let pomáháme a zachraňujeme: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy*. Praha, 2003, s. 10-11.

³² HLADÍK, Václav, Milan KRCHOV. *150 let pomáháme a zachraňujeme: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy*. Praha, 2003, s. 10-11.

k roku 1864, který byl založen ve Velvarech. Dále ve městech Roudnice, Kolín a Tábor.³³

Od roku 1847 byl připravován nový projekt, který vymezoval, že dobrovolná služba bude nahrazena uniformovanou občanskou gardou, ale bohužel projekt zanikl o rok později, protože nastal revoluční rok. V Praze docházelo k industrializaci a v důsledku toho se zvýšilo riziko výskytu požárů. Z toho důvodu bylo zapotřebí, aby vznik profesionální hasičský sbor. Dne 16. srpna 1853 přijal magistrát 30 zaměstnanců – metařů, kteří pracovali pro obec. Ovšem jejich povolání nebylo metání silnic, ale téměř ihned po jejich přijetí byli magistrátem převeleni na pozice hasičů. Jejich velitelem byl Alois Pasta. Práce metačů silnic jim ovšem byla přidělena spolu s výkonem hasičské profese a to až do roku 1866. Od ostatních metařů byli ale odlišeni. Nosili pásku na rameni, která je odlišovala od ostatních metařů. Jednotka těchto hasičů se dá již považovat za profesionální sbor, jelikož svou činnost prováděli za úplatu.³⁴

Datum 16. srpna 1853 je tedy považováno za datum, kdy vznikl první profesionální Hasičský sbor v Praze, ale i v celém Království českém. Hasičským mistrem byl jmenován Václav Soukup. Měl na starost Hasičský sbor se 68 členy a z toho bylo 6 vrchních hasičů, 24 hasičů obsluhovalo stříkačky a 38 samotných hasičů. V roce 1855 se vydaly nové pokyny, které byly určeny hasebnímu mistrovi. V daných pokynech stálo, že hasební mistr je podřízeným tzv. řediteli hašení. Hasební mistr tak nemohl vykonávat jakékoliv rozhodnutí bez souhlasu ředitele. Z daného důvodu Václav Soukup ze své funkce nakonec rezignoval.³⁵

Významným rokem byl rok 1872, kdy u hasičského sboru byl jako velící jazyk zaveden jazyk český. Miroslav Tyrš se zasloužil o vytvoření českého povelového názvosloví. Druhou významnou událostí v negativním směru se stala smrt hasiče Budějického. Hasič Budějický byl první obětí hasičského povolání.³⁶

V době, kdy byl hasícím mistrem Josef Lammer došlo k národní tragédii.

³³ HLADÍK, Václav a Milan KRCHOV. *Historie Hasičského sboru hlavního města Prahy 1853-1993*. Praha, 1993, s. 13.

³⁴ HLADÍK, Václav, Milan KRCHOV. *150 let pomáháme a zachraňujeme: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy*. Praha, 2003, s. 10-11.

³⁵ HLADÍK, Václav a Milan KRCHOV. *Historie Hasičského sboru hlavního města Prahy 1853-1993*. Praha, 1993, s. 13-14.

³⁶ HLADÍK, Václav a Milan KRCHOV. *Historie Hasičského sboru hlavního města Prahy 1853-1993*. Praha, 1993, s. 19.

Dne 12. srpna 1881 propukl požár Národního divadla. Hasičí sbor pod velením právě zmiňovaného J. Lammera situaci nezvládl a nebyl zhodnocen nejlépe. Z toho důvodu hasební mistr požádal o penzionování. Jeho žádost byla schválena a mistr po této tragédii sbor opustil. I přesto se Josef Lammer řadí mezi významné předchůdce dnešního Hasičského sboru.³⁷

V 19. – 20. století měla Praha již 138 profesionálních hasičů a 8 požárních stanic. V roce 1919 se ředitelem sboru stal Ing. Oldřich Uher. Vznik Velké Prahy zapříčinil rozpad ředitelství hasičského sboru, jenž byl součástí magistrátu. Ing. Oldřich Uher vymezil novou organizační strukturu pražských hasičů. Sbor měl nová oddělení a to strážní, kancelářské, požární policie, telegrafní a skladní. Na začátku druhé světové války byli hasiči „využíváni“ zejména po atentátu na R. Heydricha. Jejich náplň práce byla asistence při dobývání kostela, kde se skrývali parašutisté atentátníci. Od roku 1942 pražským hasičům velel Bruno Petersen. Brunu Petersen zvyšoval počty hasičů i nových požárních stanic. Hasičů bylo v Praze již 700 hasičů a vznikaly provizorní i nové stanice. Jedna z těchto stanic je funkční až do dnes a to holešovická stanice. Během druhé světové války měli hasiči svou činnost ztíženou vojenskými zásahy. V tomto období zemřelo pět hasičů místního sboru, protože byli zapojeni do protiněmeckého odboje. V roce 1948 byl jmenován nový velitel hasičů Doc. dr. Pilz.³⁸

Roku 1950 byl vydán zákon č. 32/50 Sb. podle něhož se v Praze vytvořila velitelství požární ochrany. Jelikož hodnosti hasičů byli sovětské, nazývali se seržanty nebo staršiny. O čtyři roky později vyšel v platnost další zákon č. 35 z roku 1953, který vymezil prevenci od součásti požárních útvarů. V té době byl sbor podřízen Ústřednímu národnímu výboru hlavního města Prahy a Ministerstvu vnitra.

„K roku 1959 se datuje vznik nového zákona č. 18/58 Sb. o požární ochraně, který si v Praze vynutil začlenění orgánů prevence pod jednotné velení s výjezdovými jednotkami ÚPO.“³⁹

V roce 1970 byla do provozu zavedena telefonní linka s číslem 150, na kterou se ohlašovaly požáry nebo jiné mimořádné události, které vyžadovaly zásah hasičů.

³⁷ HLADÍK, Václav a Milan KRCHOV. *Historie Hasičského sboru hlavního města Prahy 1853-1993*. Praha, 1993, s. 21

³⁸ HLADÍK, Václav, Milan KRCHOV. *150 let pomáháme a zachraňujeme: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy*. Praha, 2003, s. 13-14.

³⁹ HLADÍK, Václav, Milan KRCHOV. *150 let pomáháme a zachraňujeme: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy*. Praha, 2003, s. 15.

O tři roky později bylo zavedeno číslo 158 veřejné bezpečnosti.

Rok 1972 přinesl rozdělení hasičských složek. Rozdělen byl na Požární útvar hlavního města Prahy a na Městskou inspekci požární ochrany. Oba útvary vykonávaly pomoc při odstraňování požárů, tak i požární prevenci staveb. V roce 1986 byl zřízen Sbor požární ochrany České socialistické republiky. Jeho složkami byly orgány prevence a represe. Po roce 1990 byl jmenován nový velitel JUDr. Kohout, který názvu sboru vrátil opět přídavek „hasičský“.⁴⁰

V letech 1995 byl upraven zákon č. 133/85 Sb., o požární ochraně. Sboru se ustanovil název na Hasičský záchranný sbor České republiky. Od tohoto roku se hasiči zaměřují především pouze na záchranu života, zdraví a majetku. Hasičské jednotky se člení dle okresů a spolupráce s dobrovolnými hasiči je výraznou pomocí. Rovněž se hasičům dostává školení o první pomoci a záchraně lidských životů.

Po roce 2000 měla Praha 848 profesionálních hasičů v 11 stanicích, 13 profesionálních sborů v podnicích a 47 dobrovolných hasičských záchranných sborů. „Také v roce 2000 proběhlo obnovení zákona o požární ochraně a spolu s ním byly vydány i nové zákony:

- z. č. 273/2000 Sb, který mění zákon č. 133/85 Sb., o požární ochraně
- z. č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky
- z. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému
- z. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení⁴¹

---

⁴⁰ HLADÍK, Václav, Milan KRCHOV. *150 let pomáháme a zachraňujeme: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy*. Praha, 2003, s. 16-18.

⁴¹ HLADÍK, Václav, Milan KRCHOV. *150 let pomáháme a zachraňujeme: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy*. Praha, 2003, s. 16-18.

2.2.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky je jednou z hlavních složek integrovaného záchranného systému a jeho úkolem je chránit životy, zdraví, majetek a životní prostředí. Během mimořádné události HZS kooperuje s ostatními složkami IZS a také s orgány státní správy a samosprávy, neziskovými organizacemi, fyzickými i právnickými osobami a sdružením občanů. V roce 2001 se Hasičský záchranný sbor České republiky spojil s Hlavním úřadem civilní ochrany a tak se do působnosti HZS ČR zařadila i ochrana obyvatelstva.⁴²

Hasičský záchranný sbor je tvořen:⁴³

1. Generální ředitelství HZS, které je součástí Ministerstva vnitra,
2. hasičské záchranné sbory krajů.

Generální ředitelství HZS⁴⁴

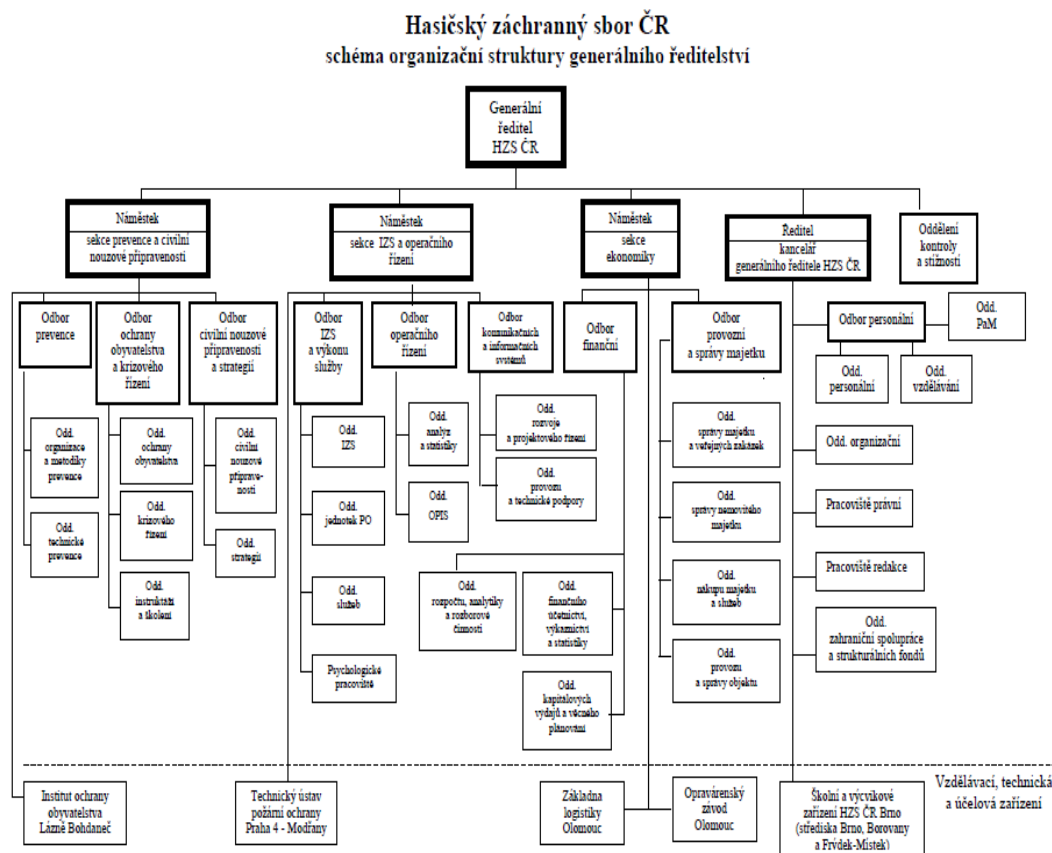
Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru spadá do působnosti Ministerstva vnitra, které je jeho zřizovatelem. V čele Generálního ředitelství stojí generální ředitel plk. Ing. Drahošlav Ryba (v současné době k datu 21. 1. 2013). Generální ředitel je jmenován a odvoláván pouze prostřednictvím ministra vnitra. Mezi úkoly GŘ HZS ČR patří zřizování vzdělávacích a technických zařízení, zakládání informačních a operačních středisek HZS ČR, koordinace příprav a činností Hasičského záchranného sboru ve vztahu k mimořádné události či krizové situaci, vede dozor nad připraveností a akceschopností požárníků, zajišťuje mezinárodní spolupráci a podává návrh na rozpočet HZS ČR.

⁴² Základní poslání Hasičského záchranného sboru ČR. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2010 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasickeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>>.

⁴³ ČESKO. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3454.

⁴⁴ ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací. Ostrava, 2005, 37-38.

Obrázek č. 3: Organizační struktura GŘ HZS ČR.⁴⁵

V čele HZS kraje je krajský ředitel, jenž je jmenován a odvoláván ministrem vnitra na návrh generálního ředitele, hejtmana a primátora hlavního města Prahy. Schéma dále popisuje jednotlivé organizační členění GŘ HZS ČR.

Úkoly krajského ředitelství⁴⁶

Krajské ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR je zodpovědné za připravenost jednotek požární ochrany HZS kraje, zajišťuje varování obyvatelstva a vyzoomění orgánů v případě mimořádné události, vytváří dokumentační plány k evakuaci, je povinné vytvářet pracoviště krizového řízení a také informační a operační

⁴⁵ Organizační struktura Hasičského záchranného sboru ČR. In: Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. 2010, 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: < <http://www.hzscr.cz/clanek/organizacni-struktura-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx> >.

⁴⁶ ŠENOVSÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 39.

střediska kraje, během vzniku mimořádné události krajské ředitelství koordinuje záchranné a likvidační práce, realizuje havarijní plány kraje, dále předkládá návrhy koncepce rozvoje Hasičského záchranného sboru kraje generálnímu ředitelství, do náplně práce krajského ředitelství patří ochrana obyvatelstva; krizové řízení; Integrovaný záchranný systém a státní správa na úseku požární ochrany a v neposlední řadě odborně vzdělává a připravuje své příslušníky a zaměstnance na výkon svého povolání.

2.2.3 Jednotky požární ochrany

„Jednotkou požární ochrany (dále jen „jednotka PO“) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany - výbava automobilů, agregáty, apod.“⁴⁷

Mezi hlavní úkoly jednotek PO patří ochrana života, zdraví, majetku a životního prostředí před požáry a také během vzniku mimořádné události, kdy jsou zapotřebí záchranné či likvidační práce. Působnost jednotek PO je rozdělena na organizační řízení nebo operační řízení. Organizační řízením lze chápat jako aktivity, které přispívají k zlepšování a zvyšování odborné a fyzické způsobilosti hasičů, servis požární techniky aj. Operační řízení je stav, kdy dojde k ohlášení zprávy o mimořádné události do skončení činnosti s níž související tzn. doba od přijetí zprávy, zásahu během mimořádné události a návratem hasičských jednotek na místo dislokace.⁴⁸

„Operační hodnotu jednotky určují dva faktory:“⁴⁹

- Doba výjezdu hasičských jednotek od vyrozumění o mimořádné události,
- územní působnost.“

„Územní působnost určuje optimální vzdálenost pro dojezd určitého druhu jednotky PO k místu zásahu vyjádřena dobou jízdy v minutách, která vymezuje teritorium jejího standardního působení tzv. hasební obvod.“⁵⁰

⁴⁷ Jednotky PO. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2009, 2010 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.

⁴⁸ Jednotky PO. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2009, 2010 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.

⁴⁹ ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 41.

Druhy jednotek požární ochrany:⁵¹

- Jednotky Hasičského záchranného sboru kraje tvořené hasiči, kteří svou činnost vykonávají v působnosti krajských stanic HZS – zřizovatelem těchto jednotek je stát,
- SDH neboli jednotky sborů dobrovolných hasičů obce, svou činnost vykonávají obvykle dobrovolně bez nároku na odměnu za vykonanou práci,
- HZS podniku – je tvořen právníckými nebo fyzickými osobami, které jsou zaměstnány v daném podniku a které vykonávají požární službu jako své zaměstnání; jednotka podniku musí mít minimálně čtyři zaměstnance,
- SDH podniku je tvořena právníckými nebo fyzickými (podnikajícími) osobami, které jsou zaměstnány v daném podniku, a jenž vykonávají požární službu, činnost v jednotce podniku však vykonávají dobrovolně,
- vojenská hasičská jednotka, která je svým postavením obdobná jako jednotka SDH podniku s rozdílem, že zřizovatelem jednotky není Ministerstvo vnitra, ale Ministerstvo obrany.

„Základní úkoly jednotek požární ochrany:

Mezi základní úkoly jednotek požární ochrany patří provádění požárního zásahu podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků během MÚ. Uskutečňují záchranné a likvidační práce při živelných pohromách a jiných druhů mimořádných událostí. Jsou povinny neprodleně podávat zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému Hasičskému záchrannému sboru kraje. Dále dle z. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů plní jednotky požární ochrany úkoly, které spadají pod civilní ochranu a ochranu obyvatelstva.“⁵²

⁵⁰ ŠENOVSKEJ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. Ostrava, 2005, s. 41.

⁵¹ ČESKO. Zákon č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3444.

⁵² ČESKO. Zákon č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3444-3451.

Kategorie jednotek požární ochrany: ⁵³

Jednotky požární ochrany ČR jsou rozděleny do šesti kategorií:

JPO I. – Mezi jednotky požární ochrany I. se řadí jednotky Hasičského záchranného sboru, které v případě mimořádné události zajišťují výjezd až tří družstev nebo jejich možnou kombinaci. Družstva jsou rozdělena do malého počtu např. 3+1, 1+5. JPO I. zaručují pomoc obcím (speciální a technickou),

JPO II/1 – Jednotky druhé kategorie jsou jednotkami sboru dobrovolných hasičů obce. Většinou je zřizují v obcích, které mají nad 1000 obyvatel,

JPO II/2 – Jednotky druhé kategorie 2 jsou jednotkami sboru dobrovolných hasičů obce. Tvoří dvě výjezdová družstva, která mají zmenšený výjezdový stav. Zřizují se zejména v obcích, které mají nad 1000 obyvatel,

JPO III/1 – Jednotka třetí kategorie je jednotkou sboru dobrovolných hasičů obce. Zajišťuje výjezd družstva, které má zmenšený stav a je rovněž zřizována v obcích, které mají nad 1000 obyvatel,

JPO III/2 – Jednotky třetí kategorie 2 jsou jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, které zajišťují výjezd dvou jednotek, které mají zmenšený výjezdový stav. Jsou zřizovány v obcích, které mají více jak 1000 obyvatel,

JPO IV. – Jednotky čtvrté kategorie jsou jednotkami podniku. Zřizují je právnické nebo fyzické osoby, které provádí podnikatelskou činnost,

JPO V. – Jednotka páté kategorie je jednotkou dobrovolného hasičského sboru obce o zmenšeném výjezdovém stavu,

JPO VI. – Jsou jednotkami dobrovolných hasičů podniku, které zřizuje právnická nebo fyzická osoba, která provádí podnikatelskou činnost.

---

⁵³ Jednotky PO. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2009, 2010 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.

Obrázek č. 4: Hodnota Jednotek požární ochrany dle kategorií: ⁵⁴

Kategorie jednotky PO	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
Doba výjezdu [min]	2	5	10	2	10	10
Územní působnost [min]	20	10	10	není	není	není
Počet jednotek PO 1)	238	202	1339	94	5802	256
Druh jednotky PO	HZS kraje	SDH obce	SDH obce	HZS podniku	SDH obce	SDH podniku

Obrázek k datu 2. 6. 2009 udává dobu výjezdu jednotlivých kategorií JPO, dále územní působnost v minutách dojezdu, celkový počet jednotek požární ochrany a druhy jednotek požární ochrany.

Vzdělávací, technická a účelová zařízení zřizovaná HZS kraje: ⁵⁵

- SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku,
- Technický ústav požární ochrany,
- Školní a výcviková zařízení HZS ČR.

Financování bezpečnostního systému:

Hasičský záchranný sbor České republiky je nejvíce podporován ze státního rozpočtu, protože HZS ČR zastupuje neodmyslitelnou roli v ochraně obyvatelstva ČR. Ovšem je potřeba financování i z jiných zdrojů, než jen pouze ze státního rozpočtu evropských zemí. ⁵⁶

⁵⁴ Jednotky PO. In: Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. 2009, 2010 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.

⁵⁵ Organizační složky: Alternativní navigace. In: *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha, 2010, 2010 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/hasici-cr-web-organizacni-slozky.aspx>>

⁵⁶ VAVERA, František. Vícezdrojové financování bezpečnostního systému - mezinárodní srovnání. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, s. 6.

3 Analýza hasičských záchranných sborů a požárních jednotek sousedních států

3.1 Slovenská republika

„Hasičský a záchranný sbor Slovenské republiky byl založen 1. dubna 2002 dle zákona č. 315/2001 Sb., o Hasičském a záchranném sboru.“⁵⁷

Dalšími právními předpisy, ve kterých je zakotvena ochrana před požáry jsou z. č. 314/2001 Z. z., o ochraně před požáry ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MV ČR č. 611/2006 o hasičských jednotkách aj. Hasičský záchranný sbor Slovenské republiky je zřizován státem a stejně jako v České republice spadá do působnosti Ministerstva vnitra SK.⁵⁸

Organizace Hasičského a záchranného sboru:

„Hasičský a záchranný sbor je tvořen:

- Prezidiem HaZZ,
- 8 krajskými ředitelstvími HaZZ,
- 49 okresními ředitelstvími,
- Hasičský a záchranný útvar Hlavního města Bratislavy,
- zařízení HaZZ (3 záchranné brigády, Požárně-technický a expertizní ústav, Střední škola požární ochrany).“^{59 60}

⁵⁷ Hasičský a záchranný sbor. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?hasicky-a-zachranny-zbor>>.

⁵⁸ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči na Slovensku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, č. 4, s. 35.

⁵⁹ Organizačná štruktúra. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: HASIČI A ZÁCHRANÁRI, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?organizacna-struktura-53>>.

⁶⁰ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči na Slovensku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, č. 4, s. 35.

Tabulka č. 1: Rámcové počty hasičů Slovenské republiky ⁶¹

Kategorie	Počet sborů	Počet členů
státní hasiči	110	4000
dobrovolní hasiči	3 000	100 000
mladí hasiči 12 až 18 let	Nezjištěno	Nezjištěno

HaZZ tvoří přibližně 4 000 profesionálních příslušníků, kteří působí ve 110 stanicích. Dobrovolných hasičů je na Slovensku okolo 100 0000 a působí zhruba ve 3 000 sborech.

Hlavní úkoly Hasičského a záchranného zboru:

„Mezi hlavní úkoly Hasičského a záchranného zboru Slovenské republiky patří plnění úkolů státní správy na úseku požární ochrany, vykonávání státního požárního dozoru, poskytování pomoci při ohrožení zdraví a života fyzických osob a majetku právnických a fyzických osob, plní úkoly při zdolávání požárů při poskytování pomoci a provádění záchranných prací při haváriích, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a při ochraně životního prostředí. Vykonává záchranné práce při nouzovém odstraňování staveb a ledových bariér, plní úkoly v oblasti výchovy, vzdělávání a odborné přípravy na úseku ochrany před požáry a v oblasti preventivně výchovného působení, zajišťuje jednotné uplatňování technických požadavků na požární bezpečnost, posuzování shody a dohled nad výrobky, plnění úkolů při poskytování před lékařské pomoci, na odsunu raněných a nemocných zejména při požárech, haváriích, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, zajišťování nouzového zásobování a nouzového ubytování obyvatelstva a na poskytování humanitární pomoci, zajišťuje likvidaci ohnisek nález zvířat a také plnění úkolů integrovaného záchranného systému, civilní ochrany, při přípravě na obranu státu a úkolů souvisejících s mobilizačními přípravami na plnění úkolů vědeckotechnického rozvoje na úseku ochrany před požáry“.

⁶²

⁶¹ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči na Slovensku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, č. 4, s. 35.

Vzdělávání: ⁶³

- Střední škola požární ochrany MV SR v Žilině (zaštiťuje střední i vyšší odborné vzdělání),
- odborná škola DPO v Martině.

Druhy hasičských jednotek: ^{64 65}

- Hasičský a záchranný sbor je tvořen hasiči, kteří provádí činnost jako své povolání a řídí se dle z. č. 315/2001 Z. z. o Hasičského a záchranného sboru,
- Závodní hasičský útvar je tvořen FO či PO, které provádí činnost jako své zaměstnání,
- Závodní hasičský sbor je tvořen FO či PO, které činnost ve sboru neprovádí jako své zaměstnání,
- Obecní hasičský útvar je tvořen hasiči obcí, kteří činnost provádí jako své zaměstnání,
- Obecní hasičský sbor je tvořen FO, které činnost neprovádí jako své zaměstnání, řadí se mezi dobrovolné hasičské jednotky.

Úkoly hasičských jednotek:

Mezi hlavní úkoly Hasičského a záchranného sboru Slovenské republiky patří ochrana života, zdraví a majetku fyzických a právnických osob, výkon státního požárního dozoru, plní úkoly při zdolávání požárů, poskytuje pomoc při přírodních a antropogenních haváriích, jako jsou například živelné pohromy, autonehody aj. Dalšími úkoly jsou provádění záchranných a likvidačních prací během nouzového odstraňování staveb a ledových bariér. Hasičský a záchranný sbor Slovenské republiky také poskytuje pomoc raněným osobám během mimořádných a krizových situací

⁶² Hasičský a záchranný sbor. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?hasicky-a-zachranny-zbor>>.

⁶³ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči na Slovensku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, č. 4, s. 35.

⁶⁴ Hasičské jednotky. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné, nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?hasicke-jednotky>>.

⁶⁴ SLOVENSKO. Zákon č. 314/2001 ze dne 2. června 2001 o ochrane pred požiarmi. In: *Zbierka zákonov, Slovenská republika 2001, časťka 132, s. 3427*.

⁶⁵ SLOVENSKO. Zákon č. 314/2001 ze dne 2. června 2001 o ochrane pred požiarmi. In: *Zbierka zákonov, Slovenská republika 2001, časťka 132, s. 3427*.

a podílí se na jejich transportu do zdravotnických zařízení. Dále se podílí na likvidaci ohnisek nákazy zvířat, zajišťuje nouzové zásobování a ubytování obyvatelstva a také na poskytování humanitární pomoci. HaZZ se zaměřuje také na výchovu, vzdělání a odbornou přípravu příslušníků sboru pomocí vzdělávacích středisek, školením příslušníků a další. V neposlední řadě plní úkoly Integrovaného záchranného systému, civilní ochrany při přípravě na obranu státu.⁶⁶

Vzdělávání:⁶⁷

- Střední škola požární ochrany MV SR v Žilině (zajišťuje střední i vyšší odborné vzdělání),
- odborná škola DPO v Martině.

Druhy hasičských jednotek:^{68 69}

- Hasičský a záchranný sbor je tvořen hasiči, kteří provádí činnost jako své povolání a řídí se dle z. č. 315/2001 Z. z. o Hasičského a záchranného sboru
- Závodní hasičský útvar je tvořen FO či PO, které provádí činnost jako své zaměstnání
- Závodní hasičský sbor je tvořen FO či PO, které činnost ve sboru neprovádí jako své zaměstnání
- Obecní hasičský útvar je tvořen hasiči obcí, kteří činnost provádí jako své zaměstnání
- Obecní hasičský sbor je tvořen FO, které činnost neprovádí jako své zaměstnání, řadí se mezi dobrovolné hasičské jednotky

⁶⁶ Hasičský a záchranný sbor. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?hasicky-a-zachranny-zbor>>.

⁶⁷ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči na Slovensku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, č. 4, s. 35.

⁶⁸ Hasičské jednotky. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné, nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?hasicske-jednotky>>.

⁶⁸ SLOVENSKO. Zákon č. 314/2001 ze dne 2. června 2001 o ochrane pred požiarimi. In: *Zbierka zákonov, Slovenská republika 2001, časťka 132, s. 3427*.

⁶⁹ SLOVENSKO. Zákon č. 314/2001 ze dne 2. června 2001 o ochrane pred požiarimi. In: *Zbierka zákonov, Slovenská republika 2001, časťka 132, s. 3427*.

Úkoly hasičských jednotek ⁷⁰

Základními úkoly hasičských jednotek jsou záchrana osob ohrožených požárem a zdolávání požárů, záchrana zvířat a majetku během požárů, provádí záchranné a likvidační práce během přírodních a antropogenních mimořádných událostí, kde svou pomoc poskytuje na základě svých technických možností a odborné kvalifikace. Ve stanoveném rozsahu provádí odbornou přípravu svých zaměstnanců a členů sboru. Hasičské jednotky jsou povinny bez zbytečného odkladu ohlašovat okresnímu ředitelství zásahy při zdolávání požárů nebo jiných mimořádných událostech. Rovněž vypracovávají a vedou dokumentaci příslušné hasičské jednotky. Také zajišťuje akceschopnost hasičské techniky a jejích věcných prostředků; zřizuje odborné služby, a to strojní, protiplynovou a spojovací.

„Podrobnosti o úkolech hasičských jednotek, zajišťování akceschopnosti, zásadách organizace odborných služeb a o dokumentaci hasičských jednotek stanoví obecně závazný právní předpis, který vydá ministerstvo.“⁷¹

Dojezdový čas hasičských jednotek je na Slovensku 15 minut.

Ochrana obyvatelstva a Integrovaný záchranný systém Slovenské republiky

„Integrovaný záchranný systém zahrnuje zejména tyto složky:

- Hasičský a záchranný sbor,
- Policii,
- Záchrannou zdravotní službu,
- Kontrolní chemické laboratoře civilní ochrany,
- Báňská záchranná služba,
- Horská záchranná služba.“⁷²

Dané složky jsou sjednocovány pomocí evropského čísla tísňového volání 112.

V platnosti jsou ale i nadále čísla tísňového volání 150, 155 a 158.⁷³

⁷⁰ SLOVENSKO. Zákon č. 314/2001 ze dne 2. června 2001 o ochrane pred požiarmi. In: *Zbierka zákonov, Slovenská republika 2001, časťka 132, s. 3428.*

⁷¹ SLOVENSKO. Zákon č. 314/2001 ze dne 2. června 2001 o ochrane pred požiarmi. In: *Zbierka zákonov, Slovenská republika 2001, časťka 132, s. 3428.*

⁷² Číslo tísňového volania 112 - jednotné európske číslo tísňového volania. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [[online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: < <http://www.minv.sk/?linka-112-jednotne-europske-cislo-tiesnového-volania>>.

Civilní ochrana: ⁷⁴

Ochrana obyvatelstva v Slovenské republice spadá do působnosti Ministerstva vnitra a zabezpečuje ji Civilní ochrana a krizové řízení. Stejně jako Hasičský a záchranný sbor je Civilní ochrana jednou ze základních složek IZS Slovenska. Civilní ochrana se zabývá především snižováním rizik vzniku mimořádných událostí, ale také pomáhá odstraňovat negativní dopady vzniklé právě mimořádnou událostí. Civilní ochrana zaštiťuje humanitární pomoc, mezinárodní spolupráci a zejména ochranu obyvatelstva před účinky nebezpečných látek.

Civilní ochrana rovněž vytváří proces havarijního plánování. Civilní ochrana a krizové řízení jsou upraveny zákonem č. 42/199 Z.z., O civilní ochraně obyvatelstva ve znění pozdějších předpisů.

Financování: ⁷⁵

Hasičský a záchranný sbor Slovenské republiky je financován ze státního rozpočtu. Dalším zdrojem financí je odvod části pojistného tedy 8% z pojištění odpovědnosti za škodu z provozu motorového vozidla. Systém více zdrojového financování funguje na Slovensku již 10 let.

---

⁷³ Číslo tiesňového volania 112 - jednotné európske číslo tiesňového volania. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?linka-112-jednotne-europske-cislo-tiesnového-volania>>

⁷⁴ Základné informácie: Ochrana obyvatelstva. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?zakladne-informacie>>

⁷⁵ VAVERA, František. Vícezdrojové financování bezpečnostního systému: mezinárodní srovnání. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, XI, č. 9, s. 5.

3.2 Polská republika

Národní Hasičský záchranný sbor vznikl v Polsku roku 1995. Mezi základní úkoly sboru patří především ochrana života, zdraví, majetku a životního prostředí během vzniku požáru nebo jiných mimořádných událostí nebo katastrof.⁷⁶

Zřizovatelem Národního hasičského záchranného sboru v Polsku je stát a spadá do působnosti Ministerstva vnitra a veřejné správy. „Základními legislativními normami jsou z. č. 81/1991 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů a z. č. 88/1991 Sb., o státní požární ochraně ve znění pozdějších předpisů a doplňků.“⁷⁷

Významnou roli mají v Polsku dobrovolní hasiči, kteří ve spolupráci s hasiči státními pomáhají při mimořádných událostech a tím se výrazně podílí na záchranných a likvidačních pracích. Každý rok se svou činností podílí zhruba mezi 40 % až 50 % při hašení požárů a 25 % až 30% při ostatních mimořádných událostech.⁷⁸

Organizace SPO:⁷⁹

- Hlavní velitelství SPO,
- 16 vojvodských velitelství,
- 335 okresních a městských velitelství, která řídí 500 stanic.

Důležitou roli hrají i JPO, které spolupracují se SPO a také 3200 jednotek dobrovolných hasičů.

⁷⁶ Jednotky PSP. In: *Komenda Główna Państwowej Straży pożarnej* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.straz.gov.pl/page/index.php?str=944>>.

⁷⁷ *Česká asociace hasičských důstojníků: Analýza požární ochrany v zemích EU*. Praha: Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy, 1998, s. 35.

⁷⁸ ŠILHÁNEK, Bohumil. *Hasiči v Polsku. 112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, s. 35.

⁷⁹ ŠILHÁNEK, Bohumil. *Hasiči v Polsku. 112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, s. 35.

Tabulka č. 2: Rámcové počty hasičů Polské republiky ⁸⁰

Kategorie	Počet sborů	Počet členů
státní hasiči	500	30 000
dobrovolní hasiči	3 700	430 500
mladí hasiči 12 až 18 let	7 200	90 000

Výše uvedená tabulka uvádí rámcové počty hasičských sborů a jejich členů.

„Hlavní úkoly SPO:

Mezi hlavní úkoly Státní požární ochrany patří zejména boj s požáry, odstraňování následků nehod, které byly doprovázeny únikem nebezpečných chemických či jiných látek, odstraňování následků přírodních a antropogenních mimořádných událostí, poskytování předlékařské pomoci osobám zraněným během mimořádných nebo krizových situací, dohlíží na dodržování bezpečnostních předpisů, které se týkají požární ochrany, provádí výzkum v oblastech požární ochrany, zvyšuje kvalifikaci SPO a jiných požárních jednotek a také provádí technické zásahy.“ ^{81 82}

„Státní požární ochrana je organizátorem celostátního záchranářsko-hasebního systému majícího za cíl ochranu životů, zdraví a majetku popř. životního prostředí, prostřednictvím:

- Boje s požáry nebo jinými živelnými katastrofami,
- technického záchranářství,
- chemického záchranářství,

⁸⁰ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Polsku. 112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, 10, č. 3, s. 35.

⁸¹ Česká asociace hasičských důstojníků: Analýza požární ochrany v zemích EU. Praha: Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy, 1998, s. 36-37.

⁸² ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Polsku. 112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, 10, č. 3, s. 35.

- ekologického záchranářství,
- zdravotnického záchranářství.“⁸³

Financování:⁸⁴

Zdrojem financování Národního hasičského záchranného sboru (státní požární ochrany) je stát. Dalším zdrojem je odvod části pojistného, který činí 5 % z pojistného proti požárům. Finanční výnos z daného pojistného je poskytnut pro účely zajištění finanční podpory dobrovolným požárníkům. Dále jsou pojišťovny povinny odvádět 10 % z pojistného proti požárům. Výnos je určen profesionálním hasičům.

Vzdělávání:

V Polsku je vzdělávání určené hasičům a záchranářům poměrně rozsáhlé.
„Je tvořeno:

- 17 výcvikových středisek – první stupeň vzdělávání a odborné přípravy,
- poddůstojnická škola v Bydhošti – druhý stupeň odborného vzdělávání,
- škola v Poznani a Krakově – jsou určeny tzv. aspirantům hasičských útvarů,
- Ústřední škola v Čenstochové – připravuje kvalifikované a specializované poddůstojníky a aspiranty, tvořící personál středního stupně SPO,
- Hlavní vysoká škola požární služby ve Varšavě – připravuje odborníky a specialisty požární ochrany a ochrany obyvatelstva.“⁸⁵

⁸³ *Česká asociace hasičských důstojníků: Analýza požární ochrany v zemích EU.* Praha: Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy, 1998, s. 37.

⁸⁴ VAVERA, František. Vícezdrojové financování bezpečnostního systému: mezinárodní srovnání. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva.* Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, XI, č. 9, s. 5.

⁸⁵ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Polsku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva.* Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, X, č. 3, s. 35.

Ochrana obyvatelstva: ⁸⁶

Civilní obrana obyvatelstva, která se řídí dle protokolu I. k Ženevským úmluvám byla v Polsku přijata dne 19. září 1991.

Vedoucí Národní civilní obrany je jmenován předsedou vlády, který je zodpovědný za vnitřní záležitosti.

Úkoly civilní obrany: ⁸⁷

Civilní obrana má za cíl ochranu civilního obyvatelstva a to před přírodními, antropogenními ale i vojenskými hrozbami a zmírňovat jejich následky.

Hlavní úkoly CO: ⁸⁸

1. Varování a vyrozumění,
2. evakuace obyvatelstva,
3. likvidační a záchranné práce,
4. bezodkladné pohřbívání – nouzová likvidace mrtvých,
5. dekontaminace,
6. první pomoc a náboženskou pomoc,
7. nouzové přežití a mnohé další.

---

⁸⁶ Struktura obrony cywilnej. In: *Obrona cywilna Kraju* [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.ock.gov.pl/portal/ock/2/16/STRUKTURA_OBRONY_CYWILNEJ.html>.

⁸⁷ Struktura obrony cywilnej. In: *Obrona Cywilna Kraju: Servis Informacyjny* [online]. Polsko, 1999, 4.3.2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.ock.gov.pl/portal/ock/>>.

⁸⁸ Zadania obrony cywilnej. In: *Obrona Cywilna Kraju: Servis Informacyjny* [online]. Polsko, 1999, 4.3.2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.ock.gov.pl/portal/ock/3/18/ZADANIA_OBRONY_CYWILNEJ.html>.

3.2 Spolková republika Německo

Hasičské záchranné sbory v Německu nezřizuje stát, ale jejich zřizovatelem jsou samotné obce. Legislativní ukotvení je v zákonu o obcích, kde je stanovena odpovědnost za preventivní a zásahovou činnost, která se týká požární ochrany.

Ve většině spolkových zemí jsou hasiči zřizováni ve velkých průmyslových podnicích. Ve Spolkové republice Německo zaujímají podstatnou roli dobrovolní hasiči. Zhruba jen ve sto městech, která mají nad 80 tisíc obyvatel, působí profesionální hasiči, kteří jsou zřizováni přímo daným městem. V dnešní době je v Německu zhruba 1,3 miliónu hasičů.

Hasiči se také značnou částí podílí na poskytování technické pomoci. Jedná se zejména o pomoc při rozsáhlých mimořádných událostech a katastrofách, kdy pomáhají tzv. pomocným službám.(Německý Červený kříž, Německá společnost pro záchranu života, Spolkový institut technické pomoci a další...)

Rovněž se svými aktivitami podílí na zdravotnickém záchranářství. Např. v Porýní se hasiči podílí na přepravě pacientů až z 90%. Náklady na přepravu pacientů jsou hasičům hrazeny prostřednictvím zdravotních pojišťoven.⁸⁹

Tabulka č. 3: Rámcové počty hasičů Spolkové republiky Německo: ⁹⁰

Kategorie	Počet sborů	Počet členů
hasiči z povolání	100	28 000
dobrovolní hasiči	24 500	100 000
podnikoví hasiči	900	33 000
mladí hasiči	17 000 skupin	250 000

Výše uvedená tabulka uvádí rámcové počty sborů a počty hasičů Spolkové republiky Německo. Z tabulky je zcela zřejmé vysoké zastoupení dobrovolných hasičů oproti hasičům profesionálním. Dochází ovšem i ke ztrátě zájmu mladých dobrovolných

⁸⁹ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči ve Spolkové republice Německo. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 1, s. 35.

⁹⁰ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči ve Spolkové republice Německo. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 1, s. 35.

hasičů a v některých zemích dochází k potížím souvisejícím s pokrytím požární ochrany na jednotlivých územích.

Hlavní úkoly příslušníků jednotlivých sborů ⁹¹

Mezi hlavní úkoly příslušníků jednotlivých sborů patří zejména hašení požárů, poskytování částečné zdravotnické pomoci a transport pacientů do zdravotnických zařízení během mimořádných událostí a krizových situací a především záchrana osob, zvířat a majetku. Stanovený dojezdový čas jednotek sboru je ve Spolkové republice Německo do 10 minut.

Spolkové země se přímo nepodílí na organizaci hasičských záchranných sborů, ale mají odpovědnost za: ⁹²

- Vytváření legislativy požární ochrany,
- zakládání a provoz škol,
- zabezpečování požární techniky.

Vzdělání: ⁹³

- 16 zemských škol požární ochrany – zahrnuje základní a ostatní vzdělání, neexistuje vzdělání na úrovních spolkových republik.

Z důvodu neexistence vzdělání na spolkových úrovních byla vybrána požární akademie sídlící v Hamburku, aby plnila funkci na úrovni pořádání kurzů Evropské unie.

⁹¹ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s. 71.

⁹² ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči ve Spolkové republice Německo. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 1, s. 35.

⁹³ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči ve Spolkové republice Německo. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 1, s. 35.

Financování: ⁹⁴

Financování požární ochrany a ochrany obyvatelstva je zajišťováno ze státního rozpočtu i přes to, že požární ochranu si zřizují jednotlivé spolkové země samostatně. V dřívější době každá obec financovala vlastní systém požární ochrany, ale došlo k nezvládnutí nových hrozeb a k nedostatečnému zajišťování finančních prostředků. Z toho důvodu byla částečná finanční podpora požární ochrany převedena znovu na čerpání ze státních prostředků.

Pokud některé obce nezvládnou finančně zajistit svůj systém požární ochrany, tak musí spolupracovat s ostatními obcemi. Obce tak mohou vytvořit společnou požární stanici.

Obce mohou také čerpat finanční podporu, která je získávána prostřednictvím pojišťoven. Pojišťovny odvádí část procent z daně z protipožární ochrany k zabezpečení požárního systému jednotlivých obcí.

Systém ochrany obyvatelstva ve Spolkové republice Německo: ⁹⁵

Systém ochrany obyvatelstva zahrnuje zejména ochranu před katastrofami, civilní ochranu a ochranu při katastrofách. Systém obrany je uskutečňován na dvou úrovních:

1. koaliční obrana v rámci NATO (vojenská a civilní),
2. národní úroveň (vojenská a civilní).

„Civilní obrana zahrnuje tyto činnosti:

- Civilní ochranu,
- zabezpečení surovinami, službami, výkony a komoditami všeho druhu,
- zachování státní a vládní moci,
- podporu bojujících sil.“ ⁹⁶

⁹⁴ VAVERA, František. Vícezdrojové financování bezpečnostního systému: mezinárodní srovnání. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, 11, č. 9, s. 5.

⁹⁵ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s. 67-68.

„Civilní ochrana má za cíl:

- Varování obyvatelstva,
- ochranu proti katastrofám,
- nevojenská opatření na ochranu obyvatelstva,
- ochranu kulturních památek a institucí,
- ochranu výrobních i nevýrobních subjektů...“⁹⁷

Ochrana obyvatelstva je zaštiťována vládními a nevládními organizacemi. Vládní organizací je Technická pomocná služba (THW), která poskytuje technickou pomoc při velkých katastrofách a humanitární pomoc. Mezi nevládní organizace působící v rámci ochrany obyvatelstva se řadí např. Německý Červený kříž, Johanitánská úrazová společnost, Maltéžská pomocná služba, Pracovní samaritánský spolek a další. K Civilní ochraně obyvatelstva také přispívají Němečtí požárníci.⁹⁸

---

⁹⁶ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s. 67.

⁹⁷ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s. 68.

⁹⁸ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s. 69-72.

3.4 Republika Rakousko

Obdobně jako v sousední Spolkové republice Německo se v Rakousku z velké části angažují dobrovolní požárníci. V Rakousku ochrana před požáry vychází z ústavy. Ochrana před požáry je tedy vybudována na federativním přístupu.

Zřizovateli požární ochrany jsou jednotlivé obce, které musí podle zákona zajišťovat ochranu před požáry nebo jejich následnou likvidaci. Rozumí se tím jak prevence, tak následný boj s požáry a následné likvidační práce. Požární ochrana v Republice Rakousko je vystavěna na principu dobrovolnosti. Dobrovolní hasiči tvoří skoro 100% účast na likvidaci požárů. Pouze v šesti největších městech (Viedeň, Salcburk, Linec, Insbruk, Štýrský Hradec a Klagenfurt) se na požární ochraně podílí profesionální požárníci. Dalšími zřizovateli profesionálních hasičských sborů jsou také velké průmyslové podniky a soukromé subjekty.⁹⁹

Tabulka č. 4: Rámcové počty hasičů Republiky Rakousko:¹⁰⁰

Kategorie	Počet sborů	Počet členů
dobrovolní hasiči	4 500	254 000
profesionální hasiči	6	1 500
podnikoví hasiči	320	3 500

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že celkový počet požárníků je v Rakousku 340 tisíc a že nejvíce se na ochraně před požáry podílí dobrovolní požárníci. Zajímavostí je, že z celkového počtu požárníků je zhruba 13, 5 tisíce tvořeno ženami.

Členové hasičských sborů se mohou sdružovat do Rakouského spolkového požárního svazu.

⁹⁹ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Rakousku. 112: *odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 2, s. 35.

¹⁰⁰ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Rakousku. 112: *odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 2, s. 35.

„Jeho hlavním úkolem je koordinace Rakouských hasičů v oblastech: ¹⁰¹

- Organizace,
- vzdělání,
- tréninku,
- technologií,
- zařízení aj.“

Hlavní úkoly požárníků ¹⁰²

Mezi hlavní úkoly požárníků se řadí zejména hašení požárů a požární prevence, záchrana osob, zvířat a majetku fyzických a právnických osob, poskytování pomoci během jiných mimořádných událostí, plnění úkolů spojených s únikem nebezpečné chemické či jiné látky a podílení se na činnostech, které zabezpečuje Civilní ochrana. V Rakousku se hasiči podílí i na předlékařské pomoci a proto mají ve vlastnictví zhruba 80 vozidel zdravotnické záchranné služby. Pokud dojde k mimořádné události velkého rozsahu mimo okres, existuje tzv. požární a záchranná služba, která je tvořena hasiči. Rakouští hasiči se rovněž podílí na činnostech dalších záchranných organizací. Například s Rakouským Červeným křížem, Pracovním samaritánským svazem Rakouska, Rakouskou horskou záchrannou službou, Rakouským svazem civilní ochrany a další. ¹⁰³ Stanovený dojezdový čas hasičských jednotek v Rakousku je 10 minut.

---

¹⁰¹ Die Aufgaben des Österreichischen Bundesfeuerwehrverbandes. In: *Österreichischer bundesfeuerwehrverband* [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.bundesfeuerwehrverband.at/oebfv/aufgaben/?ksize=>>.

¹⁰² ¹⁰² ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Rakousku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 2, s. 35.

¹⁰³ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Rakousku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 2, s. 35.

Vzdělávání: ¹⁰⁴

- Školy zaměřené na profesionální i dobrovolnické vzdělávání hasičů jsou zřízeny ve všech spolkových zemích mimo Vídně,
- škola požární ochrany na spolkové úrovni zřízena není.

Financování: ¹⁰⁵

Požární ochranu si zajišťují samotné spolkové obce, které jsou odpovědné za zabezpečení jejího financování. Zřizovatelé jednotlivých hasičských sborů čerpají především z vlastního rozpočtu. Školy jsou financovány z výnosu daně na požární ochranu. Školám se odvádí celkem 8% z celkové výše pojistného. Dané výnosy jsou poskytovány jednotlivým spolkovým zemím. Přerozdělování se řídí podle zákona o dani na požární ochranu.

Dalším zdrojem financování pro hasičské jednotky je fond pro mimořádné události. Z fondu se hradí náklady spojené s materiálem potřebným k odstraňování následků mimořádné události. Fond čerpá 1,1 % daně z příjmu.

Ochrana obyvatelstva: ¹⁰⁶

V Republice Rakousko je ochrana obyvatelstva zaštiťována systémem civilní ochrany. Civilní ochrana se zaměřuje na prevenci a ochranu každodenních událostí, na katastrofy a rovněž na případ vyhlášení válečného stavu.

„Civilní ochrana je ochrana obyvatelstva realizovaná opatřeními:

- Úřadů – příprava legislativy, mezinárodní spolupráce, varování a informování obyvatelstva, koordinace zásahových sil,

¹⁰⁴ ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Rakousku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 2, s. 35.

¹⁰⁵ VAVERA, František. Vícezdrojové financování bezpečnostního systému: mezinárodní srovnání. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, XI, č. 9, s. 5.

¹⁰⁶ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s.

- zásahových organizací – spolupráce, vybavení, motivace dobrovolných sil a prostředků,
- privátního sektoru – zvláštní pozornost a důraz na informování a vzdělávání obyvatelstva v rámci sebeochrany a vzájemné sousedské pomoci.¹⁰⁷

„Oblast vlastní civilní ochrany zahrnuje:

- Sebeochranu,
- varování a vyrozumění,
- výstavbu úkrytů,
- veterinární opatření,
- zdravotnická opatření,
- opatření k nasazení,
- ochranu proti záření.¹⁰⁸

Systém ochrany obyvatelstva v Rakousku je zajišťován prostřednictvím nevládních organizací. Organizace vládního typu v Rakousku v rámci ochrany obyvatelstva nepůsobí. Pouze v případě rozsáhlých přírodních katastrof se vyžaduje pomoc od armády (Bundesheer).

Nevládními organizacemi, které působí v ochraně obyvatelstva, jsou především požárníci, Rakouský Červený kříž, Pracovní samaritánský svaz, Johanitánská úrazová pomoc, Maltéžská nemocniční služba aj.¹⁰⁹

¹⁰⁷ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s. 104.

¹⁰⁸ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s. 104

¹⁰⁹ LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, s. 106-108.

4 Výsledky

V závěrečné fázi bakalářské práce dojde ke komparaci požárního systému České republiky se sousedními zeměmi. K porovnání dochází v oblastech zřizovatelů Hasičských záchranných sborů, legislativního ukotvení jednotlivých požárních systémů, počtech profesionálních a dobrovolných hasičů, dojezdových časech HZS, financování požárních sborů a ve vztahu Hasičských záchranných sborů a činností spojených s plněním ochrany obyvatelstva. Výsledky jsou prezentovány formou přehledných tabulek a popisného textu s vlastním úsudkem.

4.1 Zřizovatel Hasičského záchranného sboru

Tabulka č. 5: Zřizovatel Hasičského záchranného sboru

	Zřizovatel
Česká republika	Ministerstvo vnitra
Slovenská republika	Ministerstvo vnitra
Polská republika	Ministerstvo vnitra
Německá republika	obce
Republika Rakousko	obce

Zdroj: vlastní výzkum

V České republice Hasičský záchranný sbor řídí Ministerstvo vnitra, které zřizuje Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Generální ředitelství HZS ČR pak zaštiťuje Hasičské záchranné sbory jednotlivých krajů.

Obdobné je to i ve Slovenské republice, kde je rovněž zřizovatelem Hasičského záchranného sboru Ministerstvo vnitra. Rozdílné je pouze to, že MV SK nezřizuje Generální ředitelství, ale Prezídium.

Naprosto rozdílný je systém požární ochrany ve Spolkové republice Německo a v Rakousku. Za zřizování Hasičských záchranných sborů jsou zde odpovědné samotné spolkové země.

Shrnutí:

V České republice, Slovenské republice a v Polské republice je zřizovatelem Hasičských záchranných sborů stát. Finanční prostředky jsou tedy z velké části čerpány ze státního rozpočtu (doplňeny i o více zdrojové financování) více v porovnání o financování HZS. Za výhodu zde považují, že tyto země mají pro své Hasičské záchranné sbory jistou finanční podporu ze strany státu. Velký rozdíl v zajišťování finančních prostředků je ve Spolkové republice Německo a v Rakouské republice, kde musí jednotlivé spolkové země zřizovat Hasičské záchranné sbory na vlastní náklady. Výhodou je, že se nedochází k zatěžování státního rozpočtu ze strany HZS.

Za nevýhodu považují to, že některé spolkové obce nemají dostatek finančních prostředků a není v jejich kompetenci zřizovat si vlastní Hasičské záchranné sbory. Z toho důvodu musí spolupracovat s ostatními spolkovými zeměmi a vytvářet společné hasičské stanice.

4.2 Legislativní ukotvení Hasičských záchranných sborů

Tabulka č. 6: Legislativní ukotvení Hasičských záchranných sborů

Hasičský záchranný sbor v dané zemi	Legislativní ukotvení
Česká republika	z. č. 238/2000 Sb., o HZS
Slovenská republika	z. č. 315/2001 Sb., o HZS
Polská republika	zákon z roku 1991 o státní požární ochraně
Spolková republika Německo	zákon o obcích, zákon na ochranu před požáry
Republika Rakousko	zákon o obcích

Zdroj: vlastní výzkum

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že Česká i Slovenská republika mají zákony, kterými se Hasičské záchranné sbory a jednotky požární ochrany v obou zemích řídí. Zákony jasně stanovují organizační členění, činnosti charakteristické pro jednotlivé příslušníky a také jejich práva a povinnosti.

V Polské republice se rovněž Hasičský záchranný sbor řídí dle příslušného zákona o státní požární ochraně.

Spolková republika Německo a Republika Rakousko nemají zákony, které by se přímo zaměřovaly na Hasičské záchranné sbory. Obě země jsou tvořeny spolkovými zeměmi a každá spolková země si sama zodpovídá za zřizování hasičských záchranných sborů. Z toho důvodu se na hasičské záchranné sbory vztahují zákony o obcích.

Jestliže obce nemají dostatek finančních prostředků na zřízení vlastního Hasičského záchranného sboru, musí spolupracovat s ostatními spolkovými zeměmi. Mohou tak vytvořit společnou požární stanici, ale musí dodržovat stanovené dojezdové časy hasičských záchranných jednotek.

Shrnutí:

Česká republika, Slovenská republika a Polská republika mají zákony, které se týkají přímo Hasičských záchranných sborů a požární ochrany. Zákony jsou vydávány státem pod záštitou Ministerstva vnitra.

Ve Spolkové republice Německo a Republice Rakousko není zřizovatelem Hasičského záchranného sboru stát, ale jednotlivé spolkové země, musí se tak hasičské sbory řídit dle zákonů, které vydávají jednotlivé obce. Dle mého názoru je požární ochrana, která je zaštiťována státem stabilnější. Jednotlivé kraje a obce se nemusí potýkat s nedostatkem finančních prostředků na zabezpečení svého systému požární ochrany. Problém nastal např. ve Spolkové republice Německo, kde obce přestaly samostatně zvládat zabezpečování svých požárních stanic a potýkaly se s nedostatkem finančních prostředků. Z toho důvodu byla povinnost zabezpečení systému požární ochrany částečně převedena zpět na stát (v roce 2009).

4.3 Porovnání počtu profesionálních a dobrovolných hasičů

Tabulka č. 7: Porovnání počtu profesionálních a dobrovolných hasičů

Hasičský záchranný sbor v dané zemi	Počet profesionálních sborů	Počet profesionálních hasičů	Počet dobrovolných hasičů
Česká republika	226	7 822	Nezjištěno
Slovenská republika	110	4 000	100 000
Polská republika	500	30 000	430 500
Spolková republika Německo	100	28 000	1 000 000
Republika Rakousko	6	1 500	254 000

Zdroj: vlastní výzkum

Česká republika v počtu profesionálních sborů a profesionálních hasičů zcela nezaostává a v porovnání s ostatními sousedními zeměmi se s druhým nejvyšším počtem řadí za Polskou republiku. Počet dobrovolných příslušníků sboru se nepodařilo zjistit.

Slovenská republika má oproti České republice relativně nižší počty profesionálních i dobrovolných hasičů.

Polská republika je zemí s nejvyšším počtem profesionálních sborů i profesionálních hasičů. V Polsku mají také významnou roli dobrovolní hasiči, kteří se spolu s hasiči profesionálními podílí na řešení mimořádných událostí. Jedná se zhruba o 40 % až 50 % podílu při likvidacích požárů a 25 % až 35 % je podíl na ostatních mimořádných událostech.

Spolková republika Německo je druhou zemí s nejnižším počtem profesionálních sborů i profesionálních hasičů. Je to dáno především tím, že je zde velmi rozšířená dobrovolnická činnost. Dobrovolnická činnost se netýká pouze požárníků, ale i zdravotní a sociální sféry.

Rakouská republika je zemí s nejnižším počtem profesionálních sborů i profesionálních hasičů z výše uvedených. Obdobně jako ve Spolkové republice Německo a Republice Rakousko je systém požární ochrany založen na principu dobrovolné činnosti. Podíl dobrovolných hasičů na mimořádných událostech je skoro

100% z celkového počtu hasičů. Zajímavostí je, že z celkového počtu požárníků je zhruba 13,5 tisíce tvořeno ženami.

Shrnutí:

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že ačkoliv je Česká republika svou rozlohou nejmenší ze zde uvedených zemí, tak v počtu profesionálních sborů a počtu profesionálních hasičů na tom není nejhůře. Slovenská republika ve Srovnání s Českou republikou má daleko menší počty sborů i hasičů. Systém požární ochrany je obdobný, ale rozdíly v počtech jsou dle mého názoru dány především tím, že Česká republika se člení na 14 krajů a v každém kraji je zajištěno krajské ředitelství HZS. Slovenská republika má krajů pouze 8.

Polská republika je z výše uvedené tabulky zemí, která má nejvyšší počet profesionálních sborů i profesionálních hasičů. Svou rozlohou je až druhou největší zemí ze zde uvedených (svou rozlohou je největší zemí Spolková republika Německo). Zajímavostí je, že největší ze sousedních zemí má skoro nejnižší počty profesionálních hasičů. Myslím si, že v Polské republice vysoké počty profesionálních hasičů a profesionálních sborů dány nejen rozlohou, ale také rozdílným systémem požární ochrany v porovnání se Spolkovou republikou Německo. Spolková republika Německo je ze všech sousedních zemí, která má nejnižší počty profesionálních hasičů. Systém požární ochrany Spolkové republiky Německo a Rakouské republiky je zcela rozdílný oproti ostatním sousedním zemím. Hasičské záchranné sbory nejsou zřizovány státem, ale jednotlivými spolkovými zeměmi. Z toho důvodu mají dané země nejnižší počty profesionálních sborů i profesionálních požárníků nejnižší ze všech. V tabulce je však viditelný vysoký počet dobrovolných hasičů. V Německu se dobrovolní hasiči angažují nejvíce.

4.4 Dojezdové časy Hasičských záchranných sborů

Tabulka č. 8: Dojezdové časy Hasičských záchranných sborů

Hasičský záchranný sbor v dané zemi	Dojezdové časy
Česká republika	20 min.
Slovenská republika	15 min.
Polská republika	Nezjištěno
Spolková republika Německo	10 min.
Republika Rakousko	10 min.

Zdroj: vlastní výzkum

Hasičský záchranný sbor České republiky má dojezdový čas 20 min. U JPO II. a JPO III. se dojezdový čas zkracuje na deset minut (dobrovolné hasičské záchranné sbory). Zbylé jednotky požární ochrany nemají dojezdové časy stanoveny. Slovenská republika má dojezdový čas HZS stanovený do 15 minut.

Dojezdový čas Polské republiky nebyl zjištěn. Ve Spolkové republice Německo je dojezdový čas jednotlivých Hasičských záchranných sborů do 10 minut. Stejně je na tom i Republika Rakousko.

Shrnutí:

Z uvedených informací vyplývá, že Hasičský záchranný sbor České republiky má nejdelší dojezdový čas (s výjimkou dalších JPO). Slovenská republika se řadí s dojezdovým časem HZS s 15 minutami hned za Českou republiku. Dle mého názoru je malá odchylka v dojezdových časech dána obdobným systémem požární ochrany. Hasičské záchranné sbory Spolkové republiky Německo a Rakouské republiky mají nejlepší dojezdové časy ze všech jmenovaných zemí. Myslím si, že je to dáno tím, že každá spolková země si zajišťuje své požární stanice samostatně a tak dochází k dobrému plošnému pokrytí HZS na jednotlivých územích.

4.5 Více zdrojové financování HZS

Tabulka č. 9: Více zdrojové financování HZS

Hasičský záchranný sbor v dané	Více zdrojové financování HZS
Česká republika	NE
Slovenská republika	ANO
Polská republika	ANO
Spolková republika Německo	ANO
Republika Rakousko	ANO

Zdroj: vlastní výzkum

Více zdrojovým financováním se rozumí zejména příspěvky, které jsou poskytovány od jiných subjektů (především pojišťoven). Jak vyplývá z výše uvedené tabulky, tak pouze Česká republika zatím více zdrojové financování nevyužívá. Hlavním garantem je zde stát.

Ve Slovenské republice jsou Hasičské a záchranné sbory rovněž zřizovány státem, ale příspěvky na HZS se čerpají i z finančních prostředků pojišťoven. Respektive 8 % z daně odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla. Daný způsob financování byl na Slovensku zřízen již před deseti lety a řídí se dle zákona č. 8/2008 Z. z., o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V Polské republice obdobně jako v České a Slovenské republice je zřizovatele Hasičského záchranného sboru stát a i přesto jsou hasičské záchranné sbory financovány i prostřednictvím více zdrojového financování. Obdobně jako na Slovensku jsou zdrojem dalších finančních prostředků pojišťovny. Odvádí se 5 % z pojistného proti požárům – pro dobrovolné hasičské jednotky a dále 10 % z celkového výnosu za pojistné proti požárům, které jsou určeny profesionálním sborům.

Ve Spolkové republice Německo jsou zřizovány Hasičské záchranné sbory jednotlivými spolkovými zeměmi. Ovšem vzhledem k tomu, že se bezpečnostní prostředí postupně měnilo a některé země nestačily svými finančními prostředky Hasičské záchranné sbory financovat, přešla v roce 2009 částečná kompetence

financování zpět na stát. Dalším zdrojem financování je část z protipožární daně, jejíž odvod spadá do působnosti pojišťoven.

V Republice Rakousko rovněž jako ve Spolkové republice Německo jsou zřizovatelem samotné spolkové země, které mají povinnost zřizovat a financovat své hasičské záchranné sbory. Více zdrojové financování přispívá především na provoz vzdělávacích zařízení pro hasiče a také na zajišťování nové protipožární techniky jednotlivých Hasičských záchranných sborů. Příspěvky jsou tvořeny z části daně na protipožární ochranu. Výše příspěvku činí 8%. Dalším zdrojem je fond pro mimořádné události. Do fondu se odvádí 1, 1% daně z příjmu.

Shrnutí:

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že pouze Česká republika nevyužívá systém více zdrojového financování. V ostatních zemích již více zdrojové financování funguje několik let. V Polské republice je přispíváno nejvíce procenty na profesionální Hasičské záchranné sbory. Slovenská, Polská a Rakouská republika mají skoro stejné výše příspěvků. U Spolkové republiky Německo se nepodařilo výši finanční podpory od pojišťoven zjistit. Více zdrojové financování je dle mého názoru dobře fungujícím systémem, jak v daných zemích podporovat systém požární ochrany. Myslím si, že Česká republika by daný systém více zdrojového financování měla také využívat. Finanční podpora od pojišťoven by mohla zajišťovat například příspěvky na novou požární techniku a lepší vybavení pro samotné hasiče. V České republice byl již návrh na systém více zdrojového financování podán.

4.6 Činnosti HZS ve vztahu k ochraně obyvatelstva

Tabulka č. 10: Činnosti HZS ve vztahu k ochraně obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva v kompetenci HZS	
Česká republika	ANO
Slovenská republika	NE
Polská republika	NE
Německá republika	NE
Republika Rakousko	PARTICIPACE

Zdroj: vlastní výzkum

Hasičský záchranný sbor České republiky neplní pouze úkoly spojené se záchrannými a likvidačními pracemi při mimořádných událostech, ale v jeho kompetenci jsou i činnosti, které se týkají přímo ochrany obyvatelstva (jedná se především o varování, ukrytí, evakuaci, nouzové přežití, prostředky individuální ochrany...).

Slovenský Hasičský záchranný sbor řeší jen úkoly spojené se vznikem mimořádné události, ale už se přímo nepodílí na ochraně obyvatelstva. Slovensko má Civilní ochranu obyvatelstva, která řeší činnosti, jenž spadají v ČR pod ochranu obyvatelstva, a kterou vykonávají samotné hasičské záchranné sbory České republiky.

Rovněž v Polské republice se Hasičské záchranné sbory nezabývají činnostmi, které jsou typické pro Hasičský záchranný sbor České republiky. Řeší úkoly spojené s požáry, předlékařskou pomocí, technickými zásahy a s likvidačními pracemi, které jsou spojeny s haváriemi.

Německé Hasičské záchranné sbory také zasahují při vzniku a během mimořádných událostí. Úkoly jsou totožné s úkoly Hasičských záchranných sborů Polské republiky. Ve Spolkové republice Německo se požárníci podílí přímo i na transportu raněných osob.

Systém ochrany obyvatelstva ve Spolkové republice Německo je rozdělen na dvě úrovně. První je úroveň nadnárodní (v rámci NATO) a druhá úroveň je národní (vojenská a civilní). Oproti Slovenské a Polské republice se ve Spolkové republice Německo řeší Ochrana obyvatelstva a Obrana obyvatelstva. Ochrana obyvatelstva plní totožné úkoly jako v Slovenské a Polské republice. Obrana obyvatelstva je v Spolkové republice Německo zajišťována pomocí armády. Zajímavostí je, že Ochrana obyvatelstva je zde plněna především nevládními organizacemi (nejznámější je Německý Červený kříž).

Rakouští hasiči mají ve svých úkolech, které jsou totožné s úkoly Slovenské, Polské a Německé republiky, přímo zahrnutou participaci na úkolech Civilní ochrany.

Shrnutí:

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že v plném rozsahu plní úkoly ochrany obyvatelstva pouze Hasičský záchranný sbor České republiky. Rakouští požárníci mají hasiči ve svých úkolech zařazenou participaci na ochraně obyvatelstva – tedy se na ní přímo podílí s Civilní ochranou.

Hasičské záchranné sbory Slovenské, Polské a Německé republiky nemají ve svých úkolech přímo zakotveny činnosti, které se týkají plnění Ochrany obyvatelstva, ale neznamená to, že v případě rozsáhlých mimořádných událostí se nezapojují a nespolupracují s Civilní ochranou. Např. v Německu jsou požárníci nejdůležitější nevládní složkou, která se spolu s ostatními nevládními organizacemi podílí na Ochrance obyvatelstva.

Závěr

Bakalářská práce se obecně zaměřuje na vymezení Integrovaného záchranného sboru České republiky, úzce charakterizuje jednu z jeho základních složek a to Hasičský záchranný sbor. V navazující části se zabývá Hasičskými záchrannými sbory Slovenské, Polské, Německé a Rakouské republiky. V závěrečné části práce dochází k porovnání a vymezení rozdílů v systémech požární ochrany sousedních zemí ve vztahu k České republice.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo porovnání systému požární ochrany jednotlivých sousedních zemí se systémem požární ochrany České republiky a vymezení rozdílů, které se v nich nacházejí.

Značné rozdíly se vyskytly již v legislativním ukotvení Hasičského záchranného sboru. Česká, Slovenská a Polská republika jsou země, které se přímo řídí zákony o požární ochraně, ale Německá a Rakouská republika již zákony, které by přímo souvisely s požární ochranou, nemají. Hasičské záchranné sbory se řídí zákony o obcích. Dle mého názoru jsou první tři země z legislativního pohledu dobře zabezpečeny.

Značné rozdíly se vyskytly i ve zřizovatelích jednotlivých HZS. V České, Slovenské a Polské republice je zřizovatelem stát. Ve Spolkové republice Německo a Rakouské republice jsou zřizovateli samotné spolkové země. Znovu vidím nevýhodu u Německé a Rakouské republiky, jelikož nemají jistou finanční podporu, která by byla čerpána ze státního rozpočtu a tím pádem může docházet k nedostatečnému zabezpečení finančních prostředků pro jednotlivé sbory.

V porovnání profesionálních sborů a profesionálních požárníků je na tom nejlépe Polská republika. Česká republika i přes to, že je svou rozlohou zemí nejmenší, se umístila na druhé a třetí pozici z porovnávaných zemí. Ovšem v dojezdových časech mají profesionální hasičské sbory České republiky největší prodlevu ze všech zemí. V oblasti více zdrojového financování je pouze Česká republika zemí, která daný systém nevyužívá. Myslím si, že Česká republika by měla uvažovat o zřízení systému více zdrojového systému. Došlo by ke zvýšení příjmů Hasičských záchranných sborů, které by na základě toho mohly zřizovat například lepší technické vybavení.

Velkou úctu zasluhují Čeští hasiči, kteří v rámci svých úkolů relativně jako jediní mají ve svých činnostech zahrnutou i Ochranu obyvatelstva. V ostatních zemích

mají přímo zřízen systém Ochrany obyvatelstva (Civilní ochranu) a její příslušníky, kteří vykonávají činnosti s ní spojené.

Z celkového výzkumu vyplývá, že mezi jednotlivými zeměmi se nacházejí drobné i větší rozdíly v jednotlivých systémech požární ochrany. Celkové porovnání získaných informací potvrzuje, že Hasičský záchranný sbor České republiky dosahuje oproti ostatním zemím výborných výsledků. V současné době si ani nedokážeme představit, jak by mimořádné události a krizové situace byly řešeny, pokud by došlo k absenci profesionálních, tak dobrovolných požárníků v naší zemi.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

1. ANTUŠÁK, Emil. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 395 s. ISBN 978-807-3574-888.
2. HLADÍK, Václav, Milan KRCHOV a Pavel RUBEŠ. *150 let pomáháme a zachraňujeme: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2003.
3. HLADÍK, Václav a Milan KRCHOV. *Historie Hasičského sboru hlavního města Prahy 1853-1993*. 1. vyd. Praha: Fire Edit, 1993, 119 s., [15] s. obr. příl. ISBN 80-856-0208-3.
4. LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. Praha, 2009, 193 s. ISBN 978-80-86640-63-1.
5. PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010, 248 s. ISBN 978-808-6723-976.
6. PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Krizové řízení, havarijní plánování a ochrana obyvatelstva: management záchranných prací*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009, 111 s. ISBN 978-80-86708-86-7.
7. ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém: management záchranných prací*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005, 157 s. ISBN 80-866-3465-5.
8. ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči na Slovensku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, č. 4, s. 35. ISSN 1213-7057
9. ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Polsku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, X, č. 3, s. 35. ISSN 1213-7057.
10. ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči ve Spolkové republice Německo. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany*

obyvatelstva. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 1, s. 35. ISSN 1213-7057.

11. ŠILHÁNEK, Bohumil. Hasiči v Rakousku. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012, roč. 11, č. 2, s. 35. ISSN 1213-7057.
12. VAVERA, František. Vícezdrojové financování bezpečnostního systému - mezinárodní srovnání. *112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, s. 35. ISSN 1213-7057.

Elektronické zdroje

1. Číslo tiesňového volania 112 - jednotné európske číslo tiesňového volania. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?linka-112-jednotne-europske-cislo-tiesnového-volania>>.
2. Die Aufgaben des Österreichischen Bundesfeuerwehrverbandes. In: *Österreichischer bundes feuerwehr verband* [online]. [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <<http://www.bundesfeuerwehrverband.at/oebfv/aufgaben/?ksize=>>>.
3. Hasičské jednotky. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné,nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?hasicske-jednotky>>.
4. Hasičský a záchranný zbor. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?hasicsky-a-zachranny-zbor>>.
5. Integrovaný záchranný systém. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2009, 2010 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>>.
6. Integrovaný záchranný systém a jeho význam. In: *Magazín o životě a dění ve Zlínském kraji: Okno do kraje* [online]. 2006, 2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: <<http://hexxa.websystem.cz/article/2220.integrovaný-zachranny-system-a-jeho-vyznam/>>>.

7. Jednotky PO. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2009, 2010 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.
8. Jednotky PSP. In: *Komenda Główna Państwowej Straży pożarnej* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.straz.gov.pl/page/index.php?str=944>>.
9. Organizační struktura Hasičského záchranného sboru ČR. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2010, 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/organizacni-struktura-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>>.
10. Organizační složky: Alternativní navigace. In: *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha, 2010, 2010 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/hasici-cr-web-organizacni-slozky.aspx>>
11. Organizačná štruktúra. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: HASIČI A ZÁCHRANÁRI, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?organizacna-struktura-53>>.
12. Struktura obrony cywilnej. In: *Obrona Cywilna Kraju: Servis Informacyjny* [online]. Polsko, 1999, 4.3.2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.ock.gov.pl/portal/ock/>>.
13. Tísňová volání. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha, 17. 3. 2009 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>>.
14. Q magazin: internetový časopis o jakosti. In: GAŠPARIN, ING., Marek. *Management jakosti u Hasičského záchranného sboru ČR: Operační a informační střediska, jejich zákazníci a procesy* [online]. Ostrava: Katedra kontroly a řízení jakosti, FMMI, VŠB-TU [cit. 2013-01-17]. Dostupné z: <<http://katedry.fmmi.vsb.cz/639/qmag/mj94-cz.pdf>>.
15. Zadania obrony cywilnej. In: *Obrona Cywilna Kraju: Servis Informacyjny* [online]. Polsko, 1999, 4.3.2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.ock.gov.pl/portal/ock/3/18/ZADANIA_OBRONY_CYWILNEJ.html>.
16. Záchranná služba. *Ministerstvo zdravotníctví ČR* [online]. 08.04.2012, 13.09.2012 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/zdravotnicka-zachranna-sluzba_6106_1786_11.html>.

17. Základné informácie: Ochrana obyvateľstva. In: *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: Hasiči a Záchranári, požiare, kalamity, povodne, dopravné nehody* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <<http://www.minv.sk/?zakladne-informacie>>
18. Základní poslání Hasičského záchranného sboru ČR. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2010 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>>.

Legislativní dokumenty:

1. ČESKO. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika, 2000, částka 73, s. 3454-3460.*
2. ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ze dne 28. června 2000. In: *Sbírka zákonů, Česká republika, 2000, 73, s. 3461-3474.*
3. SLOVENSKO. Zákon č. 314/2001 ze dne 2. června 2001 o ochrane pred požiarimi. In: *Zbierka zákonov, Slovenská republika 2001, částka 132, s. 3427-3438.*
4. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Polici České republiky ze dne 17. července 2008. In: *Sbírka zákonů, Česká republika 2008, částka 91, s. 4086-4116.*
5. ČESKO. Zákon č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika. 2000, částka 73, s. 3434-3453.*

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Zásah složek „IZS“ při vzniku mimořádné události.....	15
Obrázek č. 2: Schéma úrovně řízení při likvidaci mimořádných událostí	20
Obrázek č. 3: Organizační struktura GŘ HZS ČR:	26
Obrázek č. 4: Hodnota Jednotek požární ochrany dle kategorií:	30

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Rámcové počty hasičů Slovenské republiky	32
Tabulka č. 2: Rámcové počty hasičů Polské republiky	38
Tabulka č. 3: Rámcové počty hasičů Spolkové republiky Německo:	41
Tabulka č. 4: Rámcové počty hasičů Republiky Rakousko:	45
Tabulka č. 5: Zřizovatel Hasičského záchranného sboru.....	49
Tabulka č. 6: Legislativní ukotvení Hasičských záchranných sborů	50
Tabulka č. 7: Porovnání počtu profesionálních a dobrovolných hasičů	52
Tabulka č. 8: Dojezdové časy Hasičských záchranných sborů.....	54
Tabulka č. 9: Více zdrojové financování HZS.....	55
Tabulka č. 10: Činnosti HZS ve vztahu k ochraně obyvatelstva	57

Seznam zkratek

CO - Civilní obrana

GŘ HZS - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

HZS - Hasičský záchranný sbor

IZS- Integrovaný záchranný systém

JPO - Jednotky požární ochrany

MÚ - Mimořádná událost

OPIS - Operační a informační středisko

KOPIS - Krajské operační a informační středisko

SDH - Sbor dobrovolných hasičů

SPO - Státní požární ochrana v Polské republice

ZZS - Záchranná zdravotnická služba

Přílohy

I. Organizační struktura Hasičského a záchranného sboru Slovenské republiky

Příloha I. Organizační struktura Hasičského a záchranného sboru Slovenské republiky

